

Brabant kust de Kempen

Brabant kust de Kempen

**Resultaten van het Bezoekers- en
Bewonersonderzoek: Nulmeting en Baseline
Analyse**



Breda University of Applied Sciences
Februari 2025

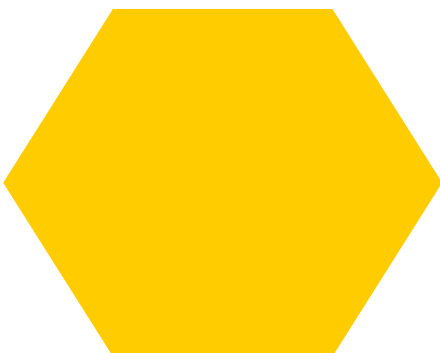
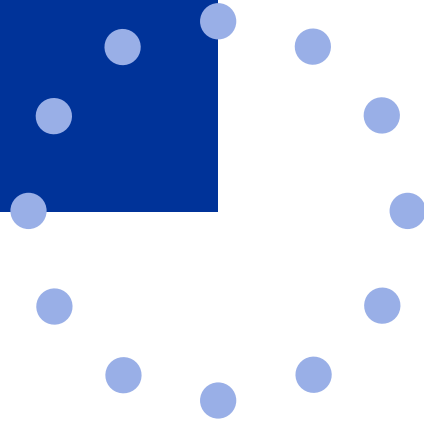
**Hoog
mikken voor
de lage landen!**

grensregio.eu

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	3
1.1. Doel van het onderzoek	4
1.2. Methoden	5
1.2.1. Dataverzameling bezoekers	5
1.2.2. Dataverzameling bewoners	6
2. Enquêteresultaten	7
2.1. Analyse bezoekers van de grensstreek	8
2.1.1. Basiskenmerken	8
2.1.2. Motivatie bezoek	9
2.1.3. Gezelschap	9
2.1.4. Verblijfsprofiel	10
2.1.5. Activiteiten	11
2.1.6. Beleving	12
2.1.7. Toegankelijkheid	13
2.1.8. Rapportcijfer en retentie.....	14
2.2. Analyse bewoners van de grensstreek	15
2.2.1. Basiskenmerken	15
2.2.2. Bekendheid en beleving.....	16
2.2.3. Woontevredenheid	17
2.2.4. Toerisme binnen de grensstreek	18
2.2.5. Mening van bewoners over de impact van toerisme op de grensstreek.....	18
2.2.6. Kansen van toerisme volgens bewoners	19
2.2.7. Uitdagingen van toerisme volgens bewoners	20
3. Conclusies en aanbevelingen	21
3.1. Conclusies	22
3.2. Aanbevelingen	23
Bijlage 1: Bezoekersenquête.....	24
Bijlage 2: Bewonersenquête.....	36
Addendum Resultaten van het bezoekersonderzoek in Arendonk, Hoogstraten en Merksplas.....	47

1. Inleiding



1.1. Doel van het onderzoek

Het project "Brabant kust de Kempen" heeft als doel het duurzaam toeristisch-recreatief potentieel in de grensstreek tussen Brabant en de Kempen te versterken. Dit wordt nagestreefd door de toegankelijkheid te verbeteren en de samenwerking en samenhang van activiteiten en grensverhalen te vergroten.

Dit onderzoek richt zich op de grensstreek tussen Brabant en de Kempen, van Turnhout tot Tilburg en van Hoogstraten tot Arendonk. Het omvat de Nederlandse gemeenten Alphen-Chaam, Baarle-Nassau, Goirle en Tilburg, evenals de Belgische gemeenten Arendonk, Baarle-Hertog, Hoogstraten, Merksplas, Ravels en Turnhout. Het Bels Lijntje, een voormalige spoorlijn die nu een populaire groene fietsroute vormt tussen Tilburg (NL) en Turnhout (BE), speelt hierin een centrale rol.

Er is nog weinig onderzoek gedaan naar het toeristisch-recreatief ecosysteem in deze grensstreek. Dit ecosysteem omvat de interacties en relaties tussen verschillende stakeholders en elementen binnen de toeristische en recreatieve sector. Het systeem omvat niet alleen de fysieke infrastructuur zoals accommodaties, attracties, horeca en transportfaciliteiten, maar ook de natuurlijke omgeving, cultureel erfgoed, lokale gemeenschappen, overheidsinstanties, reisbureaus, touroperators en de bezoekers zelf. Recreatieve activiteiten, diensten en voorzieningen zijn beschikbaar voor zowel lokale bewoners als bezoekers, waaronder natuurgebieden, historische bezienswaardigheden, fiets- en wandelpaden, evenementen, horecagelegenheden en accommodaties.

Dit rapport draagt bij aan de projectdoelstelling door een hefboom te creëren voor de versterking van de interregionale toeristische ontwikkeling en samenwerking in de regio Kempen – Noord-Brabant. Om deze hefboom te realiseren, is inzicht nodig in het toeristisch-recreatieve ecosysteem en de impact van toerisme in de grensstreek. Dit omvat met name inzicht in de vraag- en aanbodzijde van toerisme en het versterken van verdere transnationale samenwerking en activiteiten. Door dit onderzoek kunnen betrokken gemeenten, toeristische diensten/ondernemers en kennisinstellingen uit Vlaanderen en Nederland van elkaars inzichten leren met betrekking tot bezoekers en bewoners en hun gebruik van het toeristisch-recreatief ecosysteem.

De bevindingen van dit rapport met betrekking tot activiteiten en impactmetingen dienen als een solide basis voor verdere maatregelen, investeringen en andere interventies op het gebied van toerisme. Dit onderzoek maakt deel uit van het project "Interreg", een groot project gesubsidieerd door de Europese Unie om samenwerking in de grensregio's van Vlaanderen en Nederland te stimuleren. Het onderzoek is uitgevoerd door Breda University of Applied Sciences in Breda, Nederland.



1.2. Methoden

Voor dit onderzoek is gebruik gemaakt van veldwerk onder twee doelgroepen: bezoekers en bewoners. De twee belangrijkste bronnen voor dit onderzoeksrapport zijn de data uit een *bezoekersenquête* én een *bewonersenquête*, afgenomen op verschillende plaatsen binnen de grensstreek. De onderstaande afbeelding geeft een impressie van het gebied.



Afbeelding 1: Onderzoeksgebied van de grensstreek en het Bels Lijntje

1.2.1. Dataverzameling bezoekers

De bezoekersenquête is ontwikkeld met behulp van gevalideerde schalen¹ uit de literatuur over pull-gerelateerde motivatiefactoren (de extrinsieke aantrekkingskracht van het gebied), algemene activiteiten, emoties, algemene evaluaties, de bereidheid om een bezoek aan het gebied aan te raden en de bereidheid om het gebied nogmaals te bezoeken. Naast de wetenschappelijke waarde werd bij het design van de vragenlijst ook rekening gehouden met de uitvoerbaarheid om een zo groot mogelijke respons te bereiken. De vragenlijst van de enquête bevat daarom verschillende onderwerpen. Hierin meten we o.a. de karakteristieken van verblijfs- en dag bezoekers: demografische karakteristieken, motivaties, ruimtelijk gedrag, verwachtingen, ervaring, tevredenheid, wensen, verbeterpunten, herhaalbezoek en toegankelijkheid. Antwoorden op deze vragen zijn anoniem verwerkt. De bezoekersenquête in zijn volledigheid kan worden geraadpleegd in Bijlage 1.

In de zomermaanden juli en augustus 2024 zijn 304 bezoekers geënkquêteerd. De vragenlijst is in het Nederlands afgenomen. De vragenlijsten werden in opdracht van Breda University of Applied Sciences afgenomen door Dimensus Beleidsonderzoek, een onderzoeksbureau dat ook is gevestigd in Breda. Het team van Dimensus Beleidsonderzoek nam met behulp van tablets de vragenlijst af, die opgesteld was in enquête-programma Qualtrics.

¹ Ryan, C. & Glendon, I. (1998). Application of leisure motivation scale to tourism. *Annals of Tourism Research*, 25(1), pp. 169-184.

Lundberg, N., Ward, P., Lundberg, G., Hill, B., Bown, J., Zabriskie, R., ... & Ashby, H. (2021). Developing the Experience Impact Scale: A qualitative study using a study abroad and international internship program. *Journal of Leisure Research*, 1-20.

Diener, E., Wirtz, D., Biswas-Diener, R., Tov, W., Kim-Prieto, C., Choi, D. W., & Oishi, S. (2009). New measures of well-being. In *Assessing well-being* (pp. 247-266). Springer.

Reichheld, F. F. (2003). The one number you need to grow. *Harvard business review*, 81(12), pp. 46-55.



Op drie verschillende knooppunten is de vragenlijst persoonlijk door medewerkers van Dimensus afgenomen. Bij de Uitkijktoren in Turnhout (11,7 %), het Grensstation in Baarle-Nassau/Ravels (29,1%) en bij De Kiek in Alphen-Chaam (59,2%) hebben de meeste bezoekers de vragenlijst ingevuld. I.v.m. de financiële haalbaarheid zijn er op de overige locaties die we in gedachten hadden; de IJzeren Brug in Turnhout, Station Weelde-Merksplas in Turnhout, Loswal in Baarle-Nassau/Baarle-Hertog, Kwaalburg in Alphen-Chaam, Renesplein Alphen-Chaam, Brakel in Goirle en Kaaistoep in Tilburg, geen vragenlijsten meer ingevuld.

Een team van onderzoekers van Breda University of Applied Sciences heeft de dataset gecontroleerd en vervolgens geanalyseerd.

1.2.2. Dataverzameling bewoners

De bewonersenquête is ontwikkeld met behulp van gevalideerde schalen² uit de literatuur over woontevredenheid, tevredenheid over de kwaliteit van leven, en de impact van toerisme. De enquête bevat daarnaast vragen over o.a. demografische karakteristieken, bekendheid met de grensstreek, ervaringen, algemene houding tegenover toerisme, meningen over het aantal toeristen, kansen, uitdagingen, en vragen over toegankelijkheid. Naast de wetenschappelijke waarde werd bij het design van de vragenlijst ook rekening gehouden met de uitvoerbaarheid om een zo groot mogelijke respons te bereiken. Antwoorden op deze vragen zijn anoniem verwerkt. De bewonersenquête in zijn volledigheid kan worden geraadpleegd in Bijlage 2.

In de winterperiode tussen november en december 2024 is onder 488 bewoners geënuquêteerd. De vragenlijst is in het Nederlands afgenomen. De vragenlijsten werden in opdracht van Breda University of Applied Sciences per post door Dimensus Beleidsonderzoek naar 3000 bewoners van het onderzoeksgebied verstuurd. Respondenten konden ervoor kiezen om 1. Een QR-code te scannen en de vragenlijst online in te vullen of 2. Na het versturen van een herinneringsbrief, een papieren versie in te vullen en deze per post naar Dimensus te sturen.

Een team van onderzoekers van Breda University of Applied Sciences heeft de dataset gecontroleerd en vervolgens geanalyseerd.

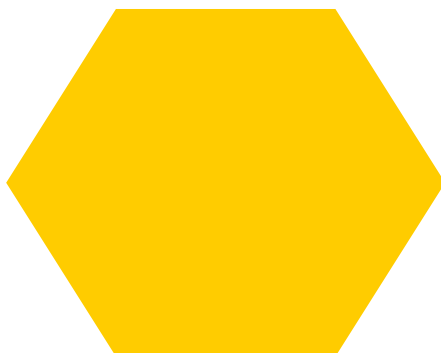
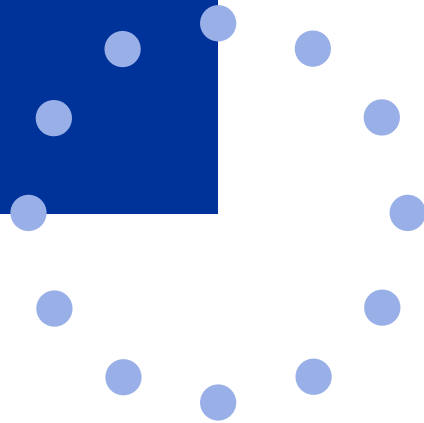
² Adriaanse, C. C. M. (2007). Measuring residential satisfaction: A residential environmental satisfaction scale (RESS). *J Housing Built Environ*, (22), pp.287-304.

Diener, E. D., Emmons, R. A., Larsen, R. J., & Griffin, S. (1985). The satisfaction with life scale. *Journal of personality assessment*, 49(1), pp. 71-75.

Kim, W., Jun, H. M., Walker, M., Drane, D. (2015). Evaluating the perceived social impacts of hosting large-scale sport tourism events: Scale development and validation. *Tourism Management*, 48, pp. 21-32.



2. Enquête resultaten



2.1. Analyse bezoekers van de grensstreek

2.1.1. Basiskenmerken

De steekproef betreft in totaal 304 respondenten. Respondenten zijn op verschillende plaatsen in persona geïnterviewd. Het merendeel van de respondenten heeft de vragenlijst bij De Kiek in Alphen-Chaam (59,2%) ingevuld, gevolgd door het grensstation in Baarle-Nassau/Ravels (29,1%) en de uitkijktoren in Turnhout (11,7%).

Van alle bezoekers die deel hebben genomen aan de enquête was 51,1% man en 47,2% vrouw. Leeftijden variëren van 17 tot en met 88 jaar. De Baby Boomers, 60 t/m 88 jaar maken de grootste leeftijdsgroep met 70,7%, gevolgd door Gen X, 44 t/m 59 jaar (18,1%), Gen Y/Millennials, 28 t/m 43 jaar (8,9%) en Gen Z, 17 t/m 27 jaar (2,3%). Dit verklaart de positie op de arbeidsmarkt; 64,1% is met pensioen. Van de overige respondenten werkt ongeveer een gelijke hoeveelheid fulltime (18,4%) als parttime (11,5%). Het meest voorkomende hoogst voltooide opleidingsniveau is bachelor (35,5%), gevolgd door het voortgezet onderwijs (29,9%).

Variabele	N	%
Geslacht		
Man	158	51,1%
Vrouw	146	47,2%
Leeftijd		
60-88 (Baby Boomers)	215	70,7%
44-59 (Gen X)	55	18,1%
28-43 (Gen Y / Millennials)	27	8,9%
17-27 (Gen Z)	7	2,3%
Woonplaats land		
Nederland	210	68,0%
België	91	29,4%
Overig	6	2,0%
Woonplaats (>1,0%)		
Tilburg	37	12,2%
(Oud) Turnhout	36	11,8%
Alphen	25	8,2%
Baarle-Nassau	19	6,2%
Goirle	12	3,9%
Breda	10	3,3%
Baarle-Hertog	8	2,6%
Riel	7	2,3%
Merksplas	4	1,3%
Beerse	3	1,0%
Diessen	3	1,0%
Groningen	3	1,0%

Tabel 1: Demografische gegevens van 304 respondenten

Het overgrote merendeel van de respondenten is Nederlands (72,4%) of Belgisch (25,7%), wat vergelijkbare percentages geeft voor het land waar respondenten woonachtig zijn. Er zit veel diversiteit in de woonplaatsen van het aantal respondenten. Tilburg (12,2%), (Oud) Turnhout (11,8%), Alphen (8,2%) en Baarle-Nassau (6,2%) zijn de meest voorkomende woonplaatsen waar bezoekers vandaan komen.



2.1.2. Motivatie bezoek

Bezoekers gaven in het algemeen aan bekend te zijn met de grensstreek (84,1%). Ongeveer een gelijk aantal gaf aan bekend te zijn over het feit dat de gemeente die de respondenten op dat moment bezochten onderdeel uitmaakt van de grensstreek (87,7%).

Bezoekers hebben op verschillende manieren over de grensstreek gehoord die ze op dat moment bezochten. Het overgrote deel kende de grensstreek al of woont in de buurt (71,2%), gevolgd door mond-tot-mondreclame d.m.v. het hebben gehoord van familie/vrienden (9,4%) en het internet (7,8%). Bij de optie 'anders' (8,7%) geven respondenten uiteenlopende bronnen aan. Het meest voorkomend is dat respondenten het gebied per toeval hebben bezocht. Anderen verwijzen naar eerdere ervaringen, zoals een fietsvierdaagse of dat respondenten via een camping informatie hebben ontvangen.

Zoals te zien is in Tabel 2, zijn de respondenten het er het meest over eens dat de uitgezette fietsroute hen het meest trok om de grensstreek te bezoeken (79,7%). Daarna zijn de uitkijkpunten met informatieborden (38,5%) populair. Het minst populair zijn de sociale initiatieven in de omgeving (10,8%).

In hoeverre hebben de volgende zaken u getrokken om dit gebied te bezoeken?	(Helemaal) oneens	Niet mee eens, niet mee oneens	(Helemaal) eens
De uitgezette fietsroute	17,0%	3,3%	79,7%
De uitkijkpunten met informatieborden	50,3%	11,1%	38,5%
De uitgezette wandelroutes	66,7%	7,5%	25,8%
De musea in de omgeving	76,1%	8,8%	15,0%
Het culturele erfgoed in de omgeving	62,4%	10,1%	27,5%
De evenementen in de omgeving	79,7%	6,5%	13,7%
De sociale initiatieven in de omgeving	82,4%	6,9%	10,8%

Tabel 2: Bezoekredenen gebied

2.1.3. Gezelschap

De onderstaande tabel geeft inzicht in de samenstelling van het gezelschap waarmee een respondent de grensstreek bezocht. 124 respondenten bezochten de grensstreek met een partner, 98 respondenten bezochten de grensstreek alleen en 38 respondenten bezochten de grensstreek met vrienden. Overige samenstellingen zijn met familie (7,8%) en het gezin (5,8%). Hieronder in tabel 3 staat een volledig overzicht.

Met wie bezoekt u op dit moment deze streek?	Percentage
Alleen	32,4%
Met mijn partner	40,8%
Met mijn gezin (partner + kinderen)	5,8%
Met familie (bijv. broer/zus/gezin + grootouders, ooms, tantes, aanhang, etc.)	7,8%
Met vrienden	12,6%
Met een vereniging/sportclub	0,3%
Met collega's	0,6%
Anders, namelijk...	0,3%

Tabel 3: Gezelschap bezoek streek



2.1.4. Verblijfsprofiel

De verblijfsduur van de respondenten is in kaart gebracht. Het grootste deel van de respondenten heeft de grensstreek bezocht als daguitstap (75,7%), waarvan het grootste deel (82,5%) is gebleven voor één dagdeel. Ongeveer één vierde van de respondenten heeft de grensstreek bezocht tijdens een vakantie (24,3%). Van die groep is een overnachting tussen 7-14 nachten het meest voorkomend (44,0%), gevolgd door een overnachting tussen 2-4 nachten (28,0%).

Het is heel duidelijk dat het overgrote deel van de overnachtingen op een camping zijn (81,3%). Er is een vergelijkbare verdeling tussen een hotel (6,7%) en een vakantiehuisje (4%). Een Bed & Breakfast, pension en een appartement zijn niet populair met slechts een percentage tussen 0 - 1,3%. De meerderheid van de respondenten verblijft in de plaats Alphen (46,7%). Bij de optie overig geven anderen uiteenlopende plaatsen aan zoals; Natuurcamping Hoevens, Tilburg, Turnhout en Baarle-Nassau.

Verblijfsprofiel van de respondenten	Percentage	Waarvan	Percentage
Een daguitstap	75,7%	één dagdeel	82,5%
		de hele dag lang	17,5%
Een vakantie met minstens één overnachting	24,3%	Aantal nachten	
		1 nacht	2,7%
		2-4 nachten	28,0%
		5-6 nachten	12,0%
		7-14 nachten	44,0%
		Meer dan 14 nachten	9,3%
		Verblijfsplaats	
		Alphen	46,7%
		Natuurcamping de Hoevens	8,0%
		Baarle-Nassau	10,7%
		Gilze	8,0%
		Overig	26,6%
		Type accommodatie	
		Hotel	6,7%
		Vakantiehuisje	4,0%
		Appartement	0,0%
		Bed & Breakfast	1,3%
		Pension	1,3%
		Camping	81,3%
		Anders	5,3%

Tabel 4: Verblijfsprofiel van de respondenten



2.1.5. Activiteiten

Onderstaande tabel laat zien dat respondenten voornamelijk komen om te fietsen in de grensstreek (85,1%), wat vergelijkbaar is met tabel 2 in sectie 2.1.2. Daarnaast bezoeken de respondenten ook graag de horecalocaties (14,2%) en wandelen ze graag in de omgeving (11,7%). Bij anderen redenen die worden genoemd geven respondenten met ongeveer 6% kamperen aan.

<i>Uit welk van de volgende activiteiten bestaat uw huidige bezoek aan deze streek?</i>	Percentage
Wandelen / een wandeltocht	11,7%
Fietsen / een fietstocht	85,1%
Een bezoek aan een museum of informatiecentrum	1,0%
Een bezoek aan een culturele bezienswaardigheid (kasteel, molen of andere vorm van cultureel erfgoed)	5,5%
Een bezoek aan een of meerdere horecalocaties	14,2%
Een bezoek aan een of meerdere winkels	4,5%
Een bezoek aan een evenement in de regio	1,6%
Anders	9,1%

Tabel 5: Activiteiten huidige bezoek

Als we wat meer inzoomen op de verschillende activiteiten en de verschillende plaatsen binnen de omgeving van de grensstreek zien we dat de respondenten die wandelen (55,6%) het meest rondom Alphen-Chaam wandelen. 41,4% van de respondenten fietst graag rondom Baarle-Nassau en het merendeel die de regio bezoekt voor de culturele bezienswaardigheden Alphen-Chaam. In Baarle-Nassau wordt de horeca (54,5%) het meest bezocht en respondenten bezoeken Tilburg vooral voor de evenementen (35,7%). Daarnaast zien we in Arendonk dat de horeca het meest populair is. Voor Hoogstraten zijn dit de evenementen en in Merksplas is fietsen de meest populaire activiteit.

Het is duidelijk dat ontspanning de voornaamste reden is om de grensstreek te bezoeken. De fysieke ontspanning (90,5%) scoort onder de respondenten het hoogst als reden om de grensstreek te bezoeken in combinatie met de rustige omgeving (90,2%) die de respondenten daar vinden. Daarna volgen de mentale ontspanning (89,2%) en de reden om fysieke vaardigheden te gebruiken (86,6%) als reden om de grensstreek te bezoeken. Dit kan verklaren dat 32,4% ook vaak alleen de grensstreek bezoekt door bijvoorbeeld te fietsen of te wandelen. Het sociale aspect is ook een belangrijke reden om de grensstreek te bezoeken, bijvoorbeeld door samen met anderen te zijn (56,2%) en een fijne tijd te hebben met anderen (61,4%). Dit is grotendeels in lijn met tabel 3 waar de respondenten vaak met hun partner (40,8%) of vrienden (12,6%) de grensstreek bezoeken. Wel staat dit in contrast met tabel 2, omdat de sociale initiatieven in de omgeving de respondenten niet hebben getrokken om de grensstreek te bezoeken. Respondenten bezoeken de grensstreek niet om kennis te vergroten, nieuwe plekken en dingen te ontdekken en om andere redenen zoals vogels te bekijken of om te vissen.

<i>Wat zijn de belangrijkste redenen waarom je nu dit gebied bezoekt?</i> <i>Ik bezoek dit gebied...</i>	(Helemaal) oneens	Neutraal	(Helemaal) eens
...om samen met anderen te zijn	37,3%	6,5%	56,2%
...om een fijne tijd te hebben met anderen	32,7%	5,9%	61,4%
...om vriendschappen te onderhouden / te bouwen	46,1%	8,5%	45,5%
...om mentaal te ontspannen	5,2%	5,6%	89,2%
...om in een rustige omgeving te zijn	4,2%	5,6%	90,2%
...om fysiek te ontspannen	4,6%	4,9%	90,5%
...om mijn kennis te vergroten	64,7%	11,1%	24,2%
...om nieuwe plekken en dingen te ontdekken	44,8%	11,8%	43,5%
...om mijn fysieke vaardigheden te gebruiken (bijv. wandelen/fietsen/skeeleren)	8,5%	4,9%	86,6%
...omwille van andere vaardigheden (bijv. vogels kijken/vissen)	65,4%	10,5%	24,1%

Tabel 6: Redenen bezoek aan gebied



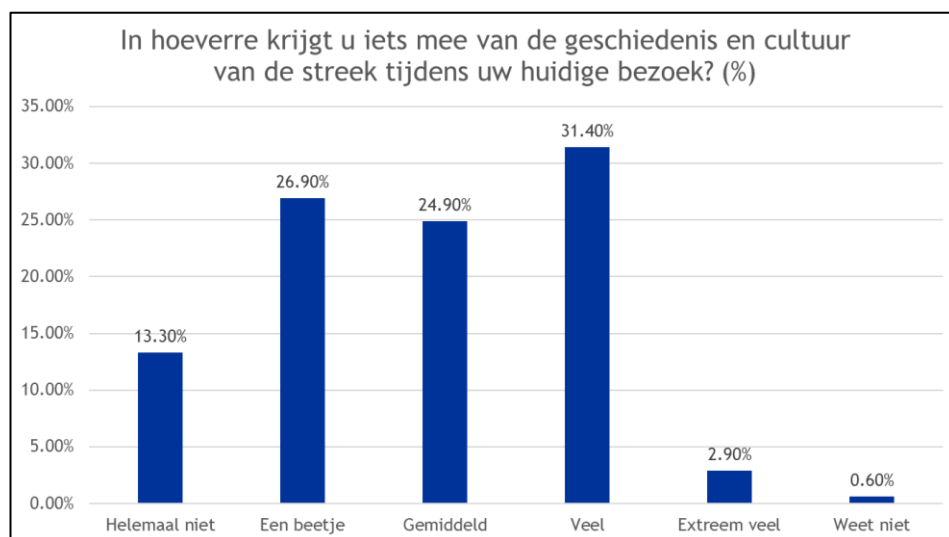
2.1.6. Beleving

Tabel 7 laat zien dat het meest voorkomende gevoel positief is (90,5%). Van de positieve emoties komen opgewonden (74,7%) én 'positief verrast' (40,5%) niet zo zeer voor. Dat is te verklaren door het eerder benoemde resultaat dat het merendeel van de respondenten de grensstreek al kent (71,2%, zie sectie 2.1.2.). Een zeer klein percentage ervaart negatieve emoties zoals boosheid of angst.

In hoeverre heeft u de volgende gevoelens ervaren tijdens uw huidige bezoek?				
		(Helemaal) niet	Gemiddeld	(Extreem) veel
+	Kalm	6,9%	18,4%	74,7%
	Opgewonden	74,7%	19,1%	6,3%
	Blij	3,6%	14,1%	82,3%
	Vrolijk	3,0%	14,1%	82,9%
	Tevreden	3,0%	11,2%	85,9%
	Positief verrast	40,5%	20,7%	38,8%
	Positief	2,6%	9,5%	90,5%
-	Negatief	97,7%	1,0%	1,3%
	Verdrietig	96,7%	2,6%	0,7%
	Boos	99,0%	0,3%	0,7%
	Bang	99,7%	0,3%	0,0%

Tabel 7: Emoties tijdens het bezoek

Over de vraag of respondenten iets meekrijgen van de geschiedenis en cultuur van de grensstreek tijdens hun bezoek geeft ongeveer één vierde 'gemiddeld' als antwoord (24,9%) en nog één vierde 'een beetje' (26,9%). Meer dan de helft krijgt dus slechts in beperkte mate iets mee van de geschiedenis en cultuur. Ongeveer één derde geeft aan wel (extreem) veel mee te krijgen (34,3%).



Figuur 1: Ervaring van geschiedenis en cultuur tijdens het huidige bezoek

Bij het reflecteren op het huidig bezoek vindt zo'n 8 op de 10 van de bezoekers de verdeling recreatie en natuur goed (79,0%). Respondenten zijn het er ook mee eens dat de inspiratiepunten een toegevoegde waarde zijn (61,9%). Daarnaast wordt de fietsroute ook positief beoordeeld (75,6%).



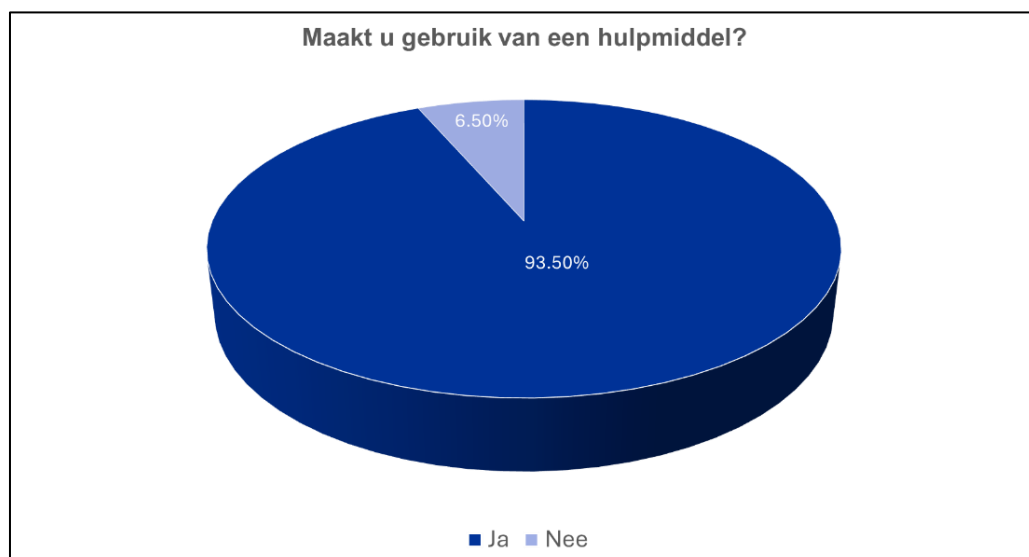
Bij de andere stellingen wordt het duidelijk dat respondenten de grensstreek van het Bels Lijntje geen bijzondere beleving vinden (51,3%), vergelijkbaar met tabel 7 hierboven. Ook kunnen respondenten zich niet vinden in stellingen over dat hun bezoek anders of nieuw is, of een (emotionele) impact heeft.

<i>Ik vind...</i>	(Helemaal) mee oneens	Niet eens/Niet oneens	(Helemaal) mee eens
de verdeling tussen recreatie en natuur op basis van mijn huidige bezoek goed.	6,1%	15,9%	79,0%
dat ik in de grensstreek van het Bels Lijntje een bijzondere beleving (op het gebied van kunst/architectuur/design) heb ervaren.	51,3%	16,8%	31,9%
dat de inspiratiepunten een toegevoegde waarde voor mijn beleving hebben.	19,7%	18,4%	61,9%
dat de fietsroute over het Bels Lijntje een bijzondere beleving is.	6,6%	17,8%	75,7%
dat de wandelroute langs of in de buurt van het Bels Lijntje een bijzondere beleving is.	25,3%	43,1%	31,6%
<i>In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen over uw huidige bezoek?</i>			
Mijn bezoek was anders dan normaal.	59,5%	12,4%	28,1%
Mijn bezoek was iets nieuws en bijzonders.	71,2%	7,5%	21,3%
Mijn bezoek raakte me emotioneel.	79,7%	11,8%	8,5%
Ik leerde iets nieuws over mezelf, anderen of de wereld tijdens mijn bezoek.	80,7%	6,9%	12,4%
Mijn bezoek veranderde iets in hoe ik denk of doe.	90,2%	6,9%	3,0%

Tabel 8: Mate van instemming m.b.t. de beleving over het huidige bezoek

2.1.7. Toegankelijkheid

Ondanks het grote aandeel ouderen (zie tabel 1), laat figuur 2 zien dat het overgrote deel van de bezoekers *geen* hulpmiddel (93,5%) nodig heeft om de grensstreek te bezoeken. Van de mensen die wel een hulpmiddel gebruiken wordt een enkele keer een rolstoel, kindervagen, rollator en scootmobiel benoemd.



Figuur 2: Gebruik hulpmiddel



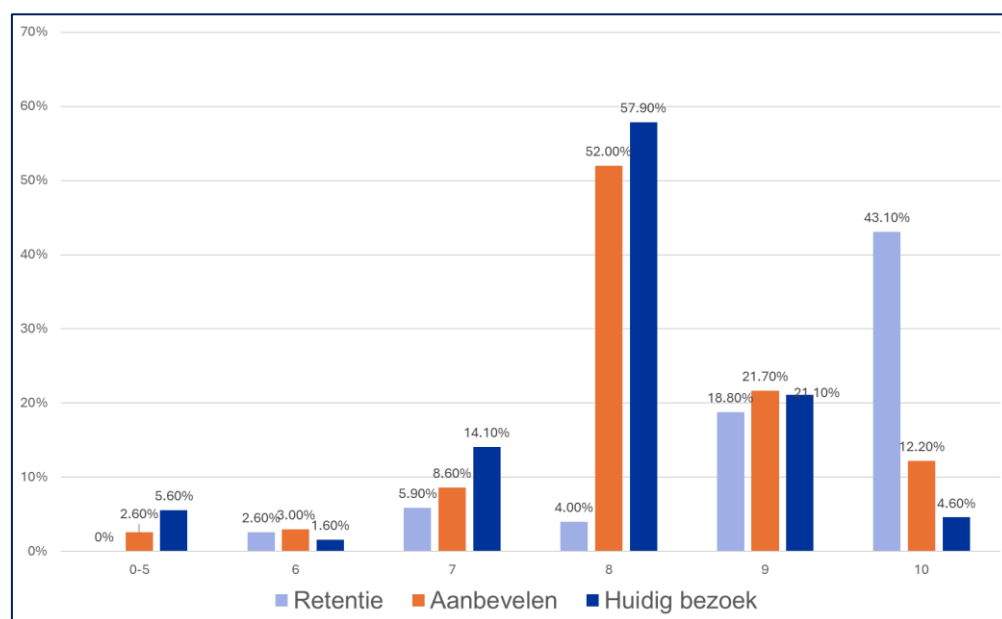
Huidige bezoekers vinden de parkeerplaatsen (38,6%), horeca (40,2%) en fiets- en wandelpaden (66,9%) toegankelijk voor mensen met een hulpmiddel. Echter trekt het lage percentage van mensen die een hulpmiddel gebruiken de betrouwbaarheid van onderstaande tabel in twijfel.

Hoe goed denkt u dat ... toegankelijk is voor mensen die gebruik moeten maken van een hulpmiddel (denk hierbij aan: een rolstoel, kinderwagen of rollator)?	(Zeer) ontoegankelijk	Niet toegankelijk/niet ontoegankelijk	(Zeer) toegankelijk	Weet niet
Parkeerplaatsen	10,3%	20,5%	38,6%	30,5%
Horeca	11,4%	19,5%	40,2%	28,6%
Fiets- en wandelpaden	9,4%	14,6%	66,9%	9,1%

Tabel 9: Toegankelijkheid voor bezoekers met een hulpmiddel

2.1.8. Rapportcijfer en retentie

De respondenten hebben verschillende vragen beantwoord over hun bezoek. Ook is hen gevraagd om een beoordeling over het bezoek te geven. Gemiddeld geven respondenten een 9,1 m.b.t. de beleving tijdens het bezoek. De gemiddelde kans dat een bezoeker de grensstreek nogmaals bezoekt is 9,7. Dat vertaalt zich ook naar de Net Promoter Score (NPS), deze meet de bezoekerstevredenheid door te vragen hoe waarschijnlijk het is dat iemand de grensstreek zou aanbevelen aan anderen. Detractors zijn de respondenten die een cijfer van 0-6 hebben gegeven, Figuur 3 laat zien dat dit 5,7% betreft. Promotors bestaan uit de respondenten die het cijfer 9 of 10 hebben gegeven en komt neer op 33,9%. De berekening NPS = % promotors - % detractors wordt daarmee = 33,9% - 5,7% = **28%** afgerond.



Figuur 3: Rapportcijfer beleving en retentie

De respondenten hebben nog belangrijke kansen, wensen en ideeën voor de grensstreek meegegeven door het beantwoorden van een open vraag. Om de grensstreek nog aantrekkelijker te maken laat de data vooral zien dat fietsen de meest populaire activiteit is en zijn er wensen om de fietspaden te verbreden, een apart wandelpad naast het fietspad te hebben, meer bankjes langs de route te vinden, duidelijke bewegwijzering en informatieborden, meer beleving voor kinderen, meer vuilnisbakken en watertappunten, beplanting langs de paden en de openingstijden van de horeca verlengen.



2.2. Analyse bewoners van de grensstreek

2.2.1. Basiskenmerken

De steekproef betreft in totaal 488 respondenten. Dit zijn inwoners van de verschillende gemeenten binnen de grensstreek van Brabant Kust de Kempen. Van alle bewoners die deel hebben genomen aan de enquête was 51,7% man en 47,9% vrouw. Leeftijden van de respondenten variëren van 17 tot en met 88 jaar. De Baby Boomers maken de grootste leeftijdsgroep met 59,8%, gevolgd door Gen X (24%), Gen Y/Millennials (11,7%) en Gen Z (4,5%). Deze leeftijdsopbouw verklaart ook de meest voorkomende positie op de arbeidsmarkt; 49,2% is met pensioen. Van de overige respondenten werkt ongeveer één derde fulltime (28,9%) en 14% parttime. Het meest voorkomende hoogst voltooide opleidingsniveau bestaat uit een gelijke hoeveelheid bachelor (24%) en voortgezet onderwijs (24,4%), gevolgd door een gelijke hoeveelheid uit middelbaar onderwijs (19,9%) en een masteropleiding (18,4%).

Het merendeel van de respondenten heeft de Nederlandse nationaliteit (61,1%) gevolgd door de Belgische nationaliteit (38,1%), wat vergelijkbare percentages geeft voor het land waar respondenten woonachtig zijn. Iedere Nederlandse- en Belgische gemeente binnen het Brabant Kust de Kempen gebied is gerepresenteerd. Alphen-Chaam (16,4%), Tilburg (14,6%), Baarle-Nassau (11,7%) en Goirle (10,7%) komen het meest voor. Gevolgd door de gemeenten Turnhout (9,6%), Ravels (8,4%), Baarle Hertog (8,2%), Hoogstraten (7%), Merksplas (6,6%) en Arendonk (5,9%).

Variabele	N	%
Geslacht		
Man	250	51,7%
Vrouw	232	47,9%
Anders	2	0,4%
Leeftijd		
60-88 (Baby Boomers)	292	59,8%
44-59 (Gen X)	117	24,0%
28-43 (Gen Y / Millennials)	57	11,7%
17-27 (Gen Z)	22	4,5%
Positie op de arbeidsmarkt		
Ik ben student	7	1,4%
Ik werk voltijds (fulltime)	140	28,9%
Ik werk deeltijds (parttime)	68	14,0%
Ik ben werkloos en zoek werk	1	0,2%
Ik ben werkloos en zoek geen werk	0	0,0%
Ik ben met pensioen	238	49,2%
Hoogst voltooide opleidingsniveau		
Geen formele opleiding	4	0,8%
Lager onderwijs (basisonderwijs)	24	5,0%
Middelbaar onderwijs (secundair onderwijs)	96	19,9%
Voortgezet onderwijs (middelbaar beroepsonderwijs of vergelijkbaar)	118	24,4%
Bacheloropleiding	116	24,0%
Masteropleiding	89	18,4%
Doctoraat of andere postdoctorale opleiding	16	3,3%
Anders	20	4,1%
Woonplaats (> 1,0%)		



Arendonk	29	5,9%
Alphen Chaam	80	16,4%
Baarle Hertog	40	8,2%
Baarle Nassau	57	11,7%
Goirle	52	10,7%
Hoogstraten	34	7,0%
Merksplas	32	6,6%
Ravels	41	8,4%
Tilburg	71	14,6%
Turnhout	47	9,6%

Tabel 10: Demografische gegevens van 488 respondenten

De inwoners kregen de vraag of, zij zelf of iemand anders uit het huishouden, (deels) werkzaam zijn in de toeristische of recreatieve sector in de grensstreek. Hierbij kunnen respondenten denken aan het werken in hotels of kamerverhuur aan toeristen, attracties, cafés, restaurants, toeristische vervoersbedrijven of werken aan toeristische projecten van de overheid of het onderwijs. Het overgrote deel van de respondenten (90,1%) gaf aan niet werkzaam te zijn in de toeristische of recreatieve sector.

Bent u of is iemand anders uit uw huishouden (deels) werkzaam in de toeristische of recreatieve sector in deze streek?	Percentage
Ja, ikzelf	3,9%
Ja, iemand anders uit mijn huishouden	6,0%
Nee	90,1%

Tabel 11: Werkzaam in de toeristische of recreatieve sector binnen het huishouden

2.2.2. Bekendheid en beleving

Respondenten gaven in het algemeen aan bekend te zijn met de grensstreek (88,9%). Daarnaast weet 1 op de 10 *niet* wat de grensstreek van het Bels Lijntje is. 35,6% van de respondenten geeft aan één van de deelgebieden van de grensstreek dagelijks te bezoeken. Eén derde van de respondenten bezoekt de grensstreek wekelijks en een gelijk aantal maandelijks (15,6%) of minder dan maandelijks (15%). Bewoners zijn het er overtuigend over eens dat de fietsroute (83%) en de aparte wandelroute (73,7%) in de grensstreek bijzondere belevingen zijn. Een kleine meerderheid (56,5%) geeft aan dat toeristische informatieplekken met interactieve ervaringen een positieve invloed kunnen hebben op de beleving van de grensstreek. De inwoners zijn wat neutraal m.b.t. de bijzondere beleving op het gebied van kunst, architectuur en design. 44% geeft aan het hier niet mee eens of niet mee oneens te zijn.

In hoeverre heeft u het gevoel dat...	(Helemaal) mee oneens	Niet mee eens, niet mee oneens	(Helemaal) mee eens
u in de grensstreek van het Bels Lijntje een bijzondere beleving (bv. kunst/architectuur/design) hebt ervaren?	24,3%	44,0%	31,7%
toeristische informatieplekken met interactieve ervaringen een positieve invloed kunnen hebben voor uw beleving van het Bels Lijntje?	9,5%	34,0%	56,5%
de fietsroute over het Bels Lijntje een bijzondere beleving is?	5,6%	11,4%	83,0%
een aparte wandelroute over het Bels Lijntje een bijzondere beleving zou zijn?	11,0%	15,3%	73,7%

Tabel 12: Mate van instemming m.b.t. bekendheid en beleving over de grensstreek van het Bels Lijntje



Tabel 13 laat zien dat respondenten het eens zijn met de balans tussen natuur en recreatie in de grensstreek (84,5%). In de voorzieningen zie je de geschiedenis en cultuur van de grensstreek goed terug volgens bewoners (67%), en ongeveer de helft geeft aan dat de grensstreek van het Bels Lijntje en haar voorzieningen goed toegankelijk zijn voor personen met een fysieke beperking (55,5%).

<i>In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen over de grensstreek van het Bels Lijntje in zijn geheel?</i>	(Helemaal) mee oneens	Niet mee eens, niet mee oneens	(Helemaal) mee eens
De grensstreek van het Bels Lijntje heeft een goede balans tussen natuur en recreatie.	5,8%	9,7%	84,5%
In de voorzieningen van de grensstreek van het Bels Lijntje zie je de geschiedenis en cultuur van de streek goed terug.	10,7%	33,0%	67,0%
De grensstreek van het Bels Lijntje en haar voorzieningen zijn goed toegankelijk voor personen met een fysieke beperking.	13,6%	30,9%	55,5%

Tabel 13: Mate van instemming m.b.t. stellingen over de grensstreek van het Bels Lijntje

2.2.3. Woontevredenheid

Bij het reflecteren op het wonen in de grensstreek geeft 94,6% van de respondenten aan zich erg thuis te voelen. 92,2% van de respondenten is tevreden met de directe leefomgeving en 90% voelt zeker *geen* behoefte om uit de grensstreek te verhuizen. Bij de andere stellingen is het duidelijk dat bewoners in de grensstreek elkaar op een prettige manier behandelen (80%), de omstandigheden in het leven van de respondenten erg goed zijn (80,4%) en bewoners over het algemeen tevreden zijn met hun leven (85%). Respondenten zijn het niet eens, maar ook niet oneens met de stelling dat de grensstreek meer slechte dan goede tijden kan verwachten (43%).

<i>In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen over deze streek?</i>	(Helemaal) mee oneens	Niet mee eens, niet mee oneens	(Helemaal) mee eens
Ik ben tevreden met mijn directe leefomgeving.	4,3%	3,5%	92,2%
Ik voel me thuis in deze streek.	1,4%	3,9%	94,6%
Ik voel geen behoefte om uit de streek te verhuizen.	4,6%	6,4%	90,0%
De gebouwen in deze streek zien er goed uit.	7,0%	28,9%	64,1%
In deze streek behandelen bewoners elkaar op een prettige manier.	2,9%	17,1%	80,0%
Ik heb veel contact met andere bewoners van mijn streek.	8,5%	24,1%	67,4%
Ik woon in een gezellige streek waar mensen veel contact met elkaar hebben.	6,4%	27,6%	66,0%
De toekomst van onze streek ziet er rooskleurig uit.	9,2%	42,4%	48,4%
Onze streek kan meer slechte dan goede tijden verwachten.	41,2%	43,0%	15,8%
Mijn leven komt grotendeels overeen met mijn ideaal.	6,6%	20,9%	72,5%
De omstandigheden in mijn leven zijn erg goed.	5,6%	14,0%	80,4%
Ik ben tevreden met mijn leven.	4,3%	10,5%	85,2%

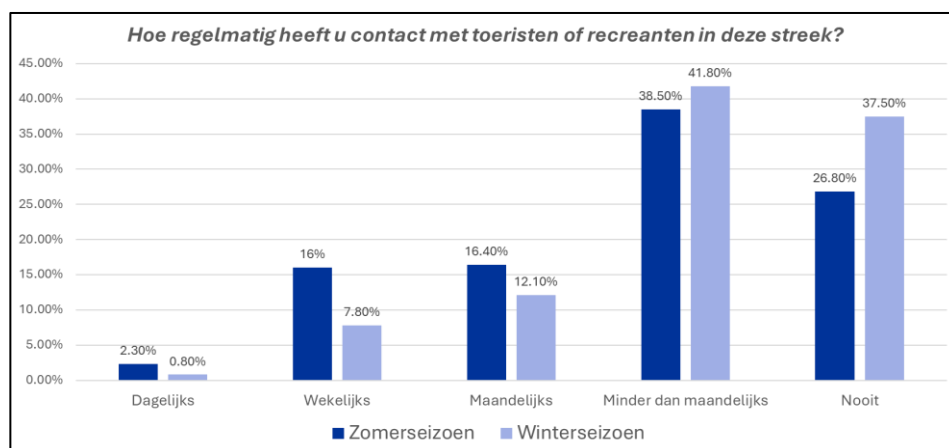
Tabel 14: Woontevredenheid

Op de vraag of respondenten zich 'bewoner voelen' van deze grensstreek wordt gemiddeld een 8,6 gegeven. Bewoners geven daarnaast gemiddeld een 7,7 op de vraag hoe belangrijk de grensstreek van het Bels Lijntje in zijn geheel voor de bewoner is.



2.2.4. Toerisme binnen de grensstreek

Respondenten zijn gevraagd naar de frequentie van het contact met toeristen of recreanten in de grensstreek binnen het zomer- en winterseizoen. Figuur 4 laat zien dat in de zomer bewoners meer in aanraking komen met toeristen, echter heeft ongeveer 1 op de 4 bewoners minder dan maandelijks contact met toeristen in zowel de zomer als winter (38,5% en 41,8%).



Figuur 4: Frequentie contact met toeristen of recreanten

Over de verdere mening van wat de bewoners vinden van het aantal toeristen, geeft de meerderheid van de respondenten (77,7%) aan dat er niet te weinig, maar ook niet te veel bezoekers naar deze grensstreek komen. 13,4% geeft aan dat er (veel) te weinig bezoekers komen en 8,8% (veel) te veel.

Bewoners hebben een andere mening over de verandering m.b.t. het gevoel dat het aantal bezoekers naar deze grensstreek is veranderd in de laatste 10 jaar. Ongeveer de helft van de respondenten (49,3%) geeft aan dat het aantal bezoekers dat doorgaans naar deze grensstreek komt, (ongeveer) gelijk blijft. Daar tegenover staat dat 43% aangeeft dat het aantal bezoekers dat doorgaans naar deze grensstreek komt juist toeneemt.

2.2.5. Meningen van bewoners over de impact van toerisme op de grensstreek

Over het algemeen geeft de data een mix van positieve en negatieve percepties van de impact van toerisme weer. Er is opvallende steun voor de economische en culturele voordelen, maar er zijn vooral zorgen over infrastructuur.

Tabel 15 laat zien dat een aanzienlijke 63,6% van de respondenten gelooft dat toerisme de regio bekender maakt in de media en het imago van de grensstreek verbetert (57,6%). Met betrekking tot de gemeenschap en de cultuur geeft 43% van de respondenten aan zich meer deel van de gemeenschap te voelen door het toerisme en 57,4% is het ermee eens dat toerisme helpt bij het behouden van de lokale cultuur. Echter is er een ander beeld over culturele uitwisseling. 23,2% van de bewoners is het ermee eens dat toerisme hen helpt om meer te leren over andere culturen, terwijl 34,8% het er niet mee eens is en 42,0% neutraal is.

Ook zien de respondenten economische impact. 69,3% van de bewoners gelooft dat toerisme de lokale bedrijven stimuleert en 57,5% denkt dat toerisme de economie ten goede komt. Daarnaast is 62,3% het ermee eens dat toerisme leidt tot meer vrijetijdsfaciliteiten.

Over de wegafsluitingen en verkeersopstoppen zijn de meningen verdeeld. 35,2% van de bewoners geeft aan dat toerisme leidt tot meer verkeersopstoppen. 39,9% van de respondenten geeft aan er niet mee eens én niet mee oneens te zijn dat toerisme voor meer wegafsluitingen zorgt. Wel vindt 43,1% het moeilijker om parkeerplekken te vinden door toerisme naar deze grensstreek. Ook werd de bewoners gevraagd of zij overlast hebben van de bezoekers. 18,8% geeft aan overlast te ervaren van de bezoekers die naar de grensstreek komen, 38,3% van de respondenten geeft aan geen overlast te hebben en 42,9% is neutraal. 38,5% van de respondenten is neutraal over de uitspraak dat de lokale bewoners voelen dat ze niet de belangrijkste overweging in de grensstreek zijn door de komst van het toerisme en tot



slot gelooft een meerderheid dat er te weinig wordt uitgegeven aan toeristische infrastructuur (52,8%) en vrijetijdsfaciliteiten (54,7%).

<i>In hoeverre u het eens bent met deze uitspraken over wat toerisme kan doen met de streek? Denkt u dat door het toerisme naar deze streek...</i>	(Helemaal) mee oneens	Niet mee eens, niet mee oneens	(Helemaal) mee eens
... bewoners meer leren over andere culturen van bezoekers.	34,8%	42,0%	23,2%
... de streek bekender wordt in de media.	11,8%	24,6%	63,6%
... de streek een beter imago krijgt.	11,1%	31,3%	57,6%
... bewoners zich meer een deel van de gemeenschap voelen.	15,6%	41,4%	43,0%
... het helpt om de lokale cultuur te behouden.	12,2%	30,4%	57,4%
... lokale bedrijven meer handel krijgen.	7,0%	23,7%	69,3%
... het beter gaat met de economie.	10,6%	31,9%	57,5%
... er meer vrijetijdsfaciliteiten komen.	12,4%	25,3%	62,3%
... er meer wegafsluitingen zijn.	30,7%	39,9%	29,4%
... er meer verkeersopstoppen zijn.	33,4%	31,4%	35,2%
... het moeilijker is om parkeerplekken te vinden.	29,9%	27,0%	43,1%
... er meer overlast is van bezoekers.	38,3%	42,9%	18,8%
... er te veel geld wordt uitgegeven aan infrastructuur voor toerisme door de overheid.	52,8%	39,8%	7,4%
... er door de overheid te veel geld wordt uitgegeven aan vrijetijdsfaciliteiten.	54,7%	39,3%	6,0%
... de lokale bewoners niet de belangrijkste overweging in de streek zijn.	33,8%	38,5%	27,7%

Tabel 15: Mate van instemming m.b.t. uitspraken over de invloed van toerisme op de grensstreek

2.2.6. Kansen van toerisme volgens bewoners

Over het algemeen is er een positieve ontwikkeling te zien m.b.t. de ontwikkeling van het toerisme in de grensstreek. 51,5% van de bewoners is het ermee eens dat het toerisme in de grensstreek de goede kant op gaat. 47,4% van de bewoners maakt zich dan ook geen zorgen over hoe het toerisme zich ontwikkelt. 58,0% vindt dat de voordelen van toerisme groter zijn dan de nadelen, terwijl 9,7% het er niet mee eens is en 32,3% neutraal is. De meerderheid (57,2%) vindt dat toerisme actief aangemoedigd moet worden in de grensstreek, maar wel zijn er zorgen over de inspraak van bewoners. 13,2% van de respondenten voelt dat ze mogen meebeslissen over de ontwikkelingen van toerisme en recreatie, terwijl 42,7% het er niet mee eens is en 44,1% neutraal is.

<i>In hoeverre bent u het eens met de volgende uitspraken over de ontwikkeling van het toerisme in uw streek?</i>	(Helemaal) mee oneens	Niet mee eens, niet mee oneens	(Helemaal) mee eens
Over het algemeen gaat het in onze streek de goede kant op met het toerisme.	9,9%	38,6%	51,5%
Ik maak me zorgen over hoe het toerisme zich ontwikkelt in deze streek.	47,4%	40,3%	12,3%
De voordelen van toerisme in de streek zijn groter dan de nadelen.	9,7%	32,3%	58,0%
Ik vind dat toerisme actief aangemoedigd moet worden in de streek.	15,4%	27,4%	57,2%
Ik voel dat ik mag meebeslissen over de ontwikkelingen van toerisme en recreatie in deze streek.	42,7%	44,1%	13,2%

Tabel 16: Mate van instemming m.b.t. uitspraken over de ontwikkeling van het toerisme in de grensstreek



De respondenten hebben nog belangrijke kansen voor deze grensstreek op het gebied van toerisme meegegeven door het beantwoorden van een open vraag. De bewoners geven duidelijk aan om de grensstreek van het Bels Lijntje en daarmee de fietspaden te verbreden, goed te onderhouden en het te beplanten. Daarnaast hopen de respondenten de oude herinneringen wat meer terug te halen van de trein en de spoorweg. Bijvoorbeeld door informatieborden te plaatsen en kunst en historische foto's te tonen. De meest voorkomende kans die door de respondenten wordt genoemd heeft te maken met de omliggende natuur. Bewoners willen deze natuur behouden en vinden de rust erg belangrijk. Een betere samenwerking met de landbouw zien zij zitten en ze hopen op meer kleinschalige en biologische winkels in de grensstreek.

Respondenten willen de bewoners trots laten zijn op de grensstreek zodat zij als **ambassadeurs** kunnen fungeren en de **gastvrijheid** uit kunnen stralen naar de bezoekers.

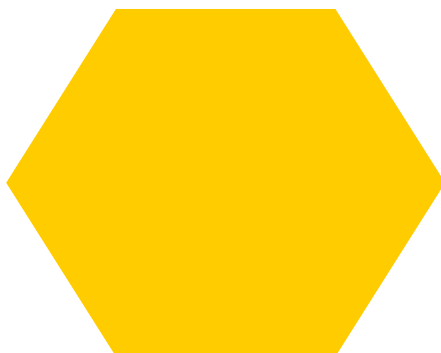
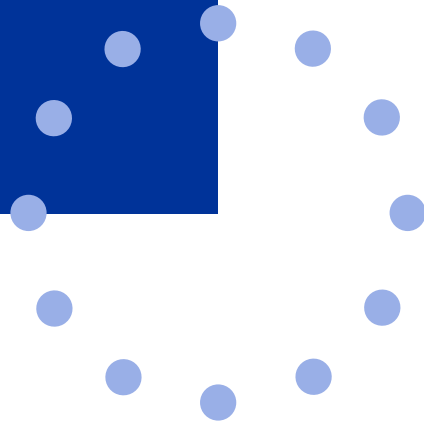
De regionale marketing wordt daarbij genoemd om vooral de grensstreek te promoten. Hier kunnen bepaalde *landmarks* voor een aantrekkingskracht zorgen. Er moet nog veel meer geïnvesteerd worden in de authenticiteit van de grensstreek, zodat natuur, cultuur, historie en horeca goed op elkaar aansluiten.

2.2.7. Uitdagingen van toerisme volgens bewoners

Respondenten linken de belangrijkste uitdaging van deze grensstreek aan het behoud van de natuur, gevolgd door het onderhouden van de fiets- en wandelpaden. Hierbij kunnen bezienswaardigheden beter aangegeven worden. Bewoners zien ook een uitdaging m.b.t. het behoud van de samenwerking tussen Belgische- en Nederlandse gemeenten en de diversiteit aan winkels en horeca. Daarnaast ligt de uitdaging ook in het investeren in kleine gastverblijven (hotelletjes, B&B's, kleinschalige (boeren)campings en juist geen (grote) grote parken zoals Landal. Tot slot is een veelvoorkomende uitdaging het 'vuurwerk-toerisme' en zoeken de bewoners graag naar een alternatief voor de producten vuurwerk, sigaretten, drank en brandstof waar bezoekers de grensstreek ook voor bezoeken.



3. Conclusies en aanbevelingen



3.1. Conclusies

Dit hoofdstuk geeft antwoorden m.b.t. het doel van het onderzoek, namelijk het inzicht in het toeristisch-recreatieve ecosysteem en de impact van toerisme in de grensstreek tussen Brabant en de Kempen. Dit omvat met name het bieden van inzicht in de kijk van zowel bezoeker als bewoner op het toerisme in en naar de grensstreek. Daarnaast geeft dit hoofdstuk de belangrijkste bevindingen weer en dient dit als solide basis voor verdere maatregelen, investeringen en andere interventies op het gebied van toerisme in de regio Kempen- Noord-Brabant. Uit het onderzoek komen de volgende aandachtspunten naar voren die handvatten bieden voor de betrokken gemeenten, toeristische diensten/ondernemers en kennisinstellingen uit Vlaanderen en Nederland.

Bezoekers

Uit het onderzoek naar de bezoekers van de grensstreek blijkt dat het gebied vooral populair is onder ouderen, die vaak met hun partner de grensstreek bezoeken. Ondanks de hoge leeftijd van veel bezoekers, maakt slechts een klein percentage gebruik van hulpmiddelen en worden de faciliteiten zoals parkeerplaatsen, horeca en de fiets- en wandelpaden goed beoordeeld op toegankelijkheid. Echter trekt het lage percentage van bezoekers die een hulpmiddel gebruiken de betrouwbaarheid op toegankelijkheid in twijfel. Bezoekers hebben wel wensen voor verbetering en zien o.a. graag bredere fietspaden en meer bankjes, vuilnisbakken, duidelijke bewegwijzering en horeca in de grensstreek.

De aantrekkingskracht van de grensstreek, volgens 9 op de 10 bezoekers, ligt voornamelijk in de rust en de mogelijkheid tot ontspannen, met de fietsroute als populairste activiteit gevolgd door wandelen. Gemiddeld geven respondenten een 9,1 voor de beleving tijdens het bezoek. Opvallend is het sociale aspect dat wordt gelinkt aan de aantrekkingskracht van de grensstreek. Hierbij scoren de sociale activiteiten in de grensstreek het laagst, terwijl het wel een belangrijk aspect is m.b.t. de motivatie van de respondenten. Respondenten bezoeken de grensstreek namelijk om een fijne tijd te hebben met anderen. Deze uitkomst suggereert dat de vraagstelling mogelijk verwarring heeft veroorzaakt en verduidelijking behoeft.

Een groot deel van de bezoekers is al bekend met de grensstreek en bezoekt de grensstreek ook regelmatig. Ook is er een zeer grote kans dat ze de grensstreek opnieuw gaan bezoeken. Bezoekers geven hier een gemiddelde score van 9,7. Dat is wellicht te verklaren door het aandeel ouderen die relatief veel vrije tijd hebben en de grensstreek vaker bezoeken. Het vaak bezoeken van de grensstreek verklaart ook dat bezoekers hun bezoek niet anders of bijzonder hebben ervaren. Er zit in dat opzicht geen 'verassingselement' in hun bezoek.

Het merendeel van de respondenten heeft de grensstreek bezocht als daguitstap, waarvan het grootste deel is gebleven voor één dagdeel. Van de bezoekers komt een vierde in aanraking met de grensstreek tijdens een vakantie, waarbij vooral Natuurcamping de Hoevens een belangrijke verblijf- en informatieplek is. Echter dient hierbij benoemd te worden dat dit een logisch gevolg kan zijn van de plekken waar bezoekers zijn geënquêteerd (zie sectie 1.2.1.).

Bewoners

Wat betreft de bewoners, blijkt dat ondanks dat de enquête onder lokale bewoners van de grensstreek is uitgevoerd, 1 op de 10 mensen niet op de hoogte is van het bestaan van het Bels Lijntje. Dit terwijl zo'n 6 op de 10 mensen dagelijks of wekelijks de grensstreek bezoekt.

De fiets- en wandelroutes zijn populair onder bewoners, wat ook terugkomt uit de resultaten van de bezoekers. Bewoners beoordelen de grensstreek over het algemeen positief. De woontevredenheid is hoog en bewoners hebben een neutrale houding tegenover toeristen. Hoewel zij positief staan tegenover de ontwikkeling van toerisme, voelen zij zich niet betrokken bij de ontwikkelingen.

Op de vraag of respondenten zich ook echt bewoner voelen van deze grensstreek wordt gemiddeld een 8,6 gegeven. Bewoners geven daarnaast gemiddeld een 7,7 op de vraag hoe belangrijk de grensstreek van het Bels Lijntje in zijn geheel voor de bewoner is.

Bewoners hebben minder dan maandelijks contact met toeristen. Dat zou kunnen verklaren waarom ze over het algemeen positief tegenover de ontwikkeling van toerisme staan; de impact is minimaal.



3.2. Aanbevelingen

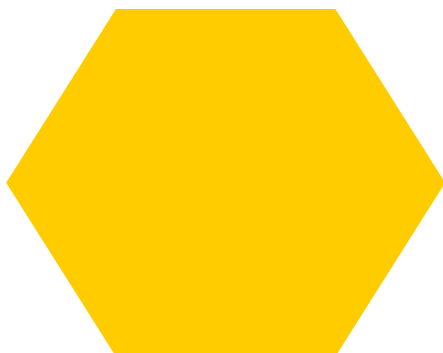
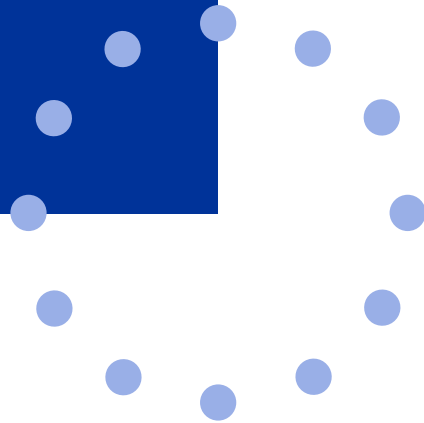
Deze nulmeting biedt waardevolle inzichten voor de toekomstige ontwikkelingen en verbeteringen in de grensstreek. Na deze nulmeting volgt – na het doen van interventies – een nieuwe meting om de voortgang en impact te evalueren en te controleren of de acties en interventies die zijn geïmplementeerd de gewenste effecten hebben.

Er zijn enkele aanbevelingen m.b.t. de enquêtes die in de nieuwe meting overwogen kunnen worden:

1. Met betrekking tot de bezoekersenquête is er niet in alle gemeenten geëncquêteerd. Dit wil niet zeggen dat er tot nu toe geen bezoekers aan de gemeenten zijn meegenomen in het onderzoek, omdat we de bezoekers wel hebben gevraagd in welk gebied ze zijn geweest binnen de grensstreek. Het is in het vervolg gewenst om alle gemeenten mee te nemen. Om deze reden wordt er op 21 maart binnen de drie Belgische gemeenten Arendonk, Merksplas en Hoogstraten extra geëncquêteerd. Voor de resultaten en aanvullende gegevens, zie Addendum op pagina 47.
2. Bij de vraag over het opleidingsniveau in zowel de bezoekersenquête als bewonersenquête trad er bij sommige respondenten verwarring op. Het is aanbevolen om bij de optie 'Bachelor' toe te voegen dat het hier gaat om een HBO- en WO-opleiding, aangezien sommige respondenten hierbij de optie 'Anders' hadden gekozen.
3. De bezoekers zijn gevraagd naar de redenen om de grensstreek te bezoeken. Hieruit blijkt het sociale aspect belangrijk als motivator op het moment van bezoek. Dit staat in contrast met de sociale initiatieven in de grensstreek die de respondenten juist niet hebben getrokken om de grensstreek te bezoeken. Een suggestie is om de vraagstelling m.b.t. de aantrekkingskracht van het gebied te evalueren en de term 'sociale initiatieven' te verduidelijken.
4. Bewoners zijn gevraagd over hoe vaak ze de grensstreek bezoeken, maar er is verder geen inzicht in de activiteiten die bewoners vervolgens hebben gedaan. Het kan interessant zijn om hier verdere inzichten over te verkrijgen. Een logische verklaring zou bijvoorbeeld kunnen zijn dat bewoners hun huisdier uitlaten in de grensstreek en er daardoor (zeer) frequent komen.
5. Bewoners zijn trots op de grensstreek en willen als ambassadeurs kunnen fungeren en de gastvrijheid uit kunnen stralen naar de bezoekers. Hier ligt een kans voor de stakeholders om bewoners te betrekken bij de ontwikkeling van het toerisme in de regio. Het is gewenst om een vraag in de bewonersenquête mee te nemen om te achterhalen of zij daadwerkelijk mee willen denken.
6. Veel respondenten in de bezoekersenquête kende de grensstreek al of woonde in de buurt (71,2%). Een verklaring hiervoor zou kunnen zijn dat er bewoners in deze bezoekersenquête opgenomen zijn. Daar is nu niet op gefilterd. Aangezien de inhoud van de enquête voor bezoekers en bewoners een dusdanig andere focus heeft, is het aanbevolen om hier rekening mee te houden tijdens de volgende ronde. Dat zou bijvoorbeeld kunnen zijn met een filtervraag aan het begin van de enquête om zo de juiste vragen aan de juiste persoon te stellen.



Bijlage 1: Bezoekersenquête



Vragenlijst bezoekers Bels Lijntje

Beste lezer,

U bezoekt op dit moment één van de gemeentes die onderdeel zijn van de grensstreek van het Bels Lijntje. We willen graag meer weten over hoe u dit gebied beleeft. Daarom hebben we een lijst met vragen opgesteld waarop we graag uw antwoord willen hebben. Deze vragen gaan over verschillende onderwerpen: wat de redenen zijn van uw bezoek, wat u tijdens uw bezoek allemaal heeft gedaan en nog van plan bent te doen en hoe u dit allemaal heeft beleefd. Tot slot stellen we enkele vragen over uzelf. Uw antwoorden zijn erg waardevol om de ervaring van toekomstige bezoekers te verbeteren.

Uw antwoorden op deze vragen worden anoniem verwerkt en zijn dus niet terug te leiden naar u als persoon. Dit onderzoek wordt uitgevoerd door Breda University of Applied Sciences in Breda (NL). De vragenlijsten worden in opdracht daarvan afgenomen door Dimensus Beleidsonderzoek, een onderzoeksbureau dat ook is gevestigd in Breda.

Heeft u vragen over het onderzoek? Dan kunt u contact opnemen met Dimensus Beleidsonderzoek, zij zijn te bereiken via [x].

Hartelijk dank voor uw deelname.

Met vriendelijke groet,
namens Breda University of Applied Sciences,
Dimensus Beleidsonderzoek



Op welk knooppunt heeft u de flyer meegenomen of de QR code gescand voor het invullen van deze vragenlijst?

1. IJzeren brug (Turnhout)
2. Uitkijktoren (Turnhout)
3. Station Weelde-Merksplas (Turnhout)
4. Grensstation (Baarle-Nassau/Ravels)
5. Loswal (Baarle-Nassau/Baarle-Hertog)
6. Kwaalburg (Alphen-Chaam)
7. Renesplein (Alphen-Chaam)
8. De Kiek (Alphen-Chaam)
9. Brakel (Goirle)
10. Kaaistoep (Tilburg)

Wat is de datum van uw laatste bezoek aan de route Het Bels Lijntje?

Wat was het tijdstip (op uur nauwkeurig) van dit bezoek?



Het onderzoek speelt zich af in de grensstreek tussen Brabant en de Kempen, van Turnhout tot Tilburg, en van Hoogstraten tot Arendonk. Het gaat over de Nederlandse gemeentes Alpen-Chaam, Baarle-Nassau, Goirle en Tilburg; en de Belgische gemeentes Arendonk, Baarle-Hertog, Hoogstraten, Merksplas, Ravels en Turnhout. Het Bels Lijntje neemt hierin een centrale rol: ooit een spoorlijn, vandaag een populaire en groene fietsweg tussen Tilburg (NL) en Turnhout (BE) Op de afbeelding ziet u een impressie van het gebied.



1. Ik heb bovenstaande tekst gelezen.

- ☐ Ja
- ☐ Nee

Allereerst zouden we graag wat vragen willen stellen over de aard van uw bezoek. Dit is belangrijk, omdat mensen het gebied om verschillende redenen kunnen bezoeken.

2. Hoe heeft u gehoord over deze streek die u op dit moment bezoekt?

- ☐ Gehoord van familie/vrienden
- ☐ Gelezen in een blad/tijdschrift
- ☐ Gevonden op internet
- ☐ Gevonden via sociale mediakanalen van het natuurgebied zelf
- ☐ Gevonden via andere sociale mediakanalen
- ☐ Toeristenbureau (bijv. VVV of Toerisme Vlaanderen)
- ☐ Reisbureau
- ☐ Ken ik al/woon in de buurt
- ☐ Anders, namelijk ____



3. Met wie bezoekt u op dit moment deze streek?

- ☐ Alleen
- ☐ Met mijn partner
- ☐ Met mijn gezin (partner + kinderen)
- ☐ Met familie (bijv. broer/zus/gezin + grootouders, ooms, tantes, aanhang, etc.)
- ☐ Met vrienden
- ☐ Met een vereniging/sportclub
- ☐ Met collega's
- ☐ Anders, namelijk...

4. Wat is de verblijfsduur van uw huidige bezoek aan deze streek?

- ☐ Een daguitstap
 - à Indien ja: ☐ Voor een dagdeel; ☐ De hele dag lang
- ☐ Een vakantie met minstens één overnachting
 - à Indien ja: Hoeveel nachten? [Open vraag]
 - à Indien ja: In welke plaats (dorp of stad) verblijf je? [Open vraag]
 - à Indien ja: Welk type accommodatie? ☐ Hotel; ☐ Vakantiehuisje;
☐ Appartement; ☐ Bed & breakfast;
☐ Pension; ☐ Camping; ☐ Anders, nam...

5. Uit welk van de volgende activiteiten bestaat uw huidige bezoek aan deze streek? (meer antwoorden mogelijk)

- ☐ Een wandeltocht
- ☐ Een fietstocht
- ☐ Een bezoek aan een museum of informatiecentrum
- ☐ Een bezoek aan een culturele bezienswaardigheid (kasteel, molen of andere vorm van cultureel erfgoed)
- ☐ Een bezoek aan een of meerdere horecalocaties
- ☐ Een bezoek aan een of meerdere winkels
- ☐ Een bezoek aan een evenement in de regio
- ☐ Anders, namelijk_____

6. U geeft aan dat uw huidige bezoek aan dit gebied bestaat uit [x]. Kunt u aangeven waar deze activiteit heeft plaatsgevonden of nog plaats gaat vinden?

[Dimensus zorgt voor een kaart waar mensen hun activiteiten op kunnen aanklikken.]

7. Bent u bekend met de grensstreek van het Bels Lijntje in zijn geheel?



onbekend	bekend
☐	☐

8. Bent u bekend met het feit dat de gemeente die u nu bezoekt onderdeel uitmaakt van de grensstreek van het Bels Lijntje?

onbekend	bekend
☐	☐

9. Stelling: Ik vind de verdeling tussen recreatie en natuur op basis van mijn huidige bezoek goed.

Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens	Weet niet
☐	☐	☐	☐	☐	☐

10. In hoeverre krijgt u iets mee van de geschiedenis en cultuur van de streek tijdens uw huidige bezoek?

Helemaal niet	Een beetje	Gemiddeld	Veel	Extreem veel	Weet niet
☐	☐	☐	☐	☐	☐

11. Hoe goed denkt u dat de volgende voorzieningen toegankelijk zijn voor mensen die gebruik moeten maken van een hulpmiddel (denk hierbij aan: een rolstoel, kinderwagen of rollator)?

	Zeet on-toegankelijk	On-toegankelijk	Niet toegankelijk/niet ontoegankelijk	Toegankelijk	Zeet toegankelijk	Weet niet
Parkeerplaatsen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Horeca	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Fiets- en wandelpaden	☐	☐	☐	☐	☐	☐

12. Maakt u gebruik van een hulpmiddel?

- ☐ Ja, een rolstoel
- ☐ Ja, een kinderwagen
- ☐ Ja, een rollator
- ☐ Ja, een ander hulpmiddel, namelijk: ____
- ☐ Nee

Nu volgen er enkele vragen over waarom u nu dit gebied bezoekt. Dit kunnen redenen zijn die vanuit uzelf komen, maar ook vanwege dingen in het gebied die u interessant vindt en u naar het gebied hebben getrokken.

13. Wat zijn de belangrijkste redenen waarom je nu dit gebied bezoekt?



	Helemaal mee oneens	Mee oneens	Niet mee eens, niet	Mee eens	Helemaal mee eens
Ik bezoek dit gebied...					
...om samen met anderen te zijn	☐	☐	☐	☐	☐
...om een fijne tijd te hebben met anderen	☐	☐	☐	☐	☐
...om vriendschappen te onderhouden / te bouwen	☐	☐	☐	☐	☐
...om mentaal te ontspannen	☐	☐	☐	☐	☐
...om in een rustige omgeving te zijn	☐	☐	☐	☐	☐
...om fysiek te ontspannen	☐	☐	☐	☐	☐
...om mijn kennis te vergroten	☐	☐	☐	☐	☐
...om nieuwe plekken en dingen te ontdekken	☐	☐	☐	☐	☐
...om mijn fysieke vaardigheden te gebruiken (bijv. wandelen/fietsen/skeeleren)	☐	☐	☐	☐	☐
...omwille van andere vaardigheden (bijv. vogels kijken/vissen)	☐	☐	☐	☐	☐

14. In hoeverre hebben de volgende zaken u getrokken om dit gebied te bezoeken?

	Helemaal mee oneens	Mee oneens	Niet mee eens, niet	Mee eens	Helemaal mee eens
De uitgezette fietsroute	☐	☐	☐	☐	☐
De uitkijkpunten met informatieborden	☐	☐	☐	☐	☐
De uitgezette wandelroutes	☐	☐	☐	☐	☐
De musea in de omgeving	☐	☐	☐	☐	☐
Het culturele erfgoed in de omgeving	☐	☐	☐	☐	☐
De evenementen in de omgeving	☐	☐	☐	☐	☐
De sociale initiatieven in de omgeving	☐	☐	☐	☐	☐

15. Zijn er nog andere zaken die u belangrijk vindt om dit gebied te bezoeken?



De volgende vragen gaan over uw beleving *tijdens uw huidige bezoek in zijn algemeenheid*. Denkt u bij het invullen van de vragen dus alleen aan wat u tijdens uw huidige bezoek heeft beleefd; niet aan eerdere bezoeken.

16. In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen over uw huidige bezoek?

Stelling	Helemaal mee oneens	Mee oneens	Niet mee eens, niet	Mee eens	Helemaal mee eens
Mijn bezoek was anders dan normaal.					
Mijn bezoek was iets nieuws en bijzonders.					
Mijn bezoek raakte me emotioneel.					
Ik leerde iets nieuws over mezelf, anderen of de wereld tijdens mijn bezoek.					
Mijn bezoek veranderde iets in hoe ik denk of doe.					



17. In hoeverre heeft u de volgende gevoelens ervaren tijdens uw huidige bezoek?

	Helemaal niet	Een beetje	Gemiddeld	Veel	Extreem
Was u					
Positief					
Negatief					
Kalm					
Opgewonden					
Blij					
Vrolijk					
Tevreden					
Positief verrast					
Verdrietig					
Boos					
Bang					

18. Ik vind dat ik in de grensstreek van het Bels Lijntje een bijzondere beleving (op het gebied van kunst/architectuur/design) heb ervaren.

Helemaal oneens	Oneens	Niet eens Niet Oneens	Mee eens	Helemaal mee eens
O	O	O	O	O

19. Ik vind dat de inspiratiepunten een toegevoegde waarde voor mijn beleving hebben.

Helemaal oneens	Oneens	Niet eens Niet Oneens	Mee eens	Helemaal mee eens
O	O	O	O	O

20. Ik vind dat de fietsroute over het Bels Lijntje een bijzondere beleving is.

Helemaal oneens	Oneens	Niet eens Niet Oneens	Mee eens	Helemaal mee eens
O	O	O	O	O

21. Ik vind dat de wandelroute langs of in de buurt van het Bels Lijntje een bijzondere beleving is.

Helemaal oneens	Oneens	Niet eens Niet oneens	Mee eens	Helemaal mee eens
O	O	O	O	O



22. Welk cijfer zou u geven aan de beleving van uw huidige bezoek, waarbij 10 het beste cijfer is?

23. Hoe waarschijnlijk is het dat u een bezoek aan dit gebied zou aanbevelen aan vrienden of collega's?

24. Hoe waarschijnlijk is het dat u dit gebied nog eens zou willen bezoeken?

25. Heeft u wensen, ideeën of verbeterpunten die dit gebied voor u aantrekkelijker zouden maken om te bezoeken, waardoor u het hoger zou beoordelen?

--

☐ Ja, over het Bels Lijntje

☐ Ja, over de omgeving

☐ Nee



Tot slot zouden we graag wat vragen willen stellen over uzelf, zodat we een idee krijgen van wie in het algemeen deze vragenlijst invult.

27. Wat is uw leeftijd?

28. Wat is uw geslacht?

- ☐ Vrouw
- ☐ Man
- ☐ Non-binair
- ☐ Anders, namelijk...

29. Wat voor werk doet u?

- ☐ Ik ben student
- ☐ Ik werk voltijds (fulltime)
- ☐ Ik werk deeltijds (parttime)
- ☐ Ik ben werkloos en zoek werk
- ☐ Ik ben werkloos en zoek geen werk
- ☐ Ik ben met pensioen
- ☐ Anders, namelijk ____

30. Wat is uw hoogst voltooide opleidingsniveau?

- ☐ Geen formele opleiding
- ☐ Lager onderwijs (basisonderwijs)
- ☐ Middelbaar onderwijs (secundair onderwijs)
- ☐ Voortgezet onderwijs (middelbaar beroepsonderwijs of vergelijkbaar)
- ☐ Bacheloropleiding
- ☐ Masteropleiding
- ☐ Doctoraat of andere postdoctorale opleiding
- ☐ Anders, namelijk ____

31. Wat is uw nationaliteit?

[uitputtende lijst]

32. In welk land woont u?

- ☐ Nederland
- ☐ België
- ☐ Anders, namelijk...



33. Wat is uw woonplaats?

34. Wat is uw postcode? Voer enkel de cijfers in.

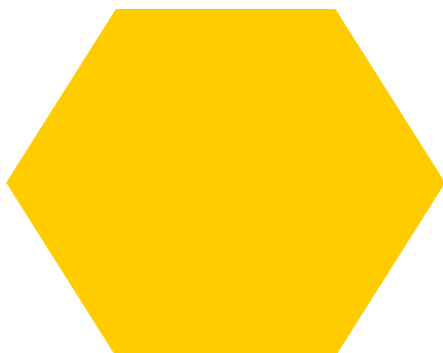
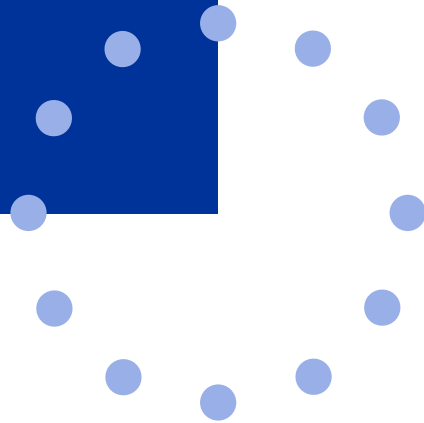
35. Als u kans wilt maken op de cadeaubonnen die onder de deelnemers aan de enquête worden verloot, laat dan hieronder uw e-mailadres achter (het e-mailadres wordt enkel voor de loting gebruikt). Als u dat niet wil, laat het antwoordveld dan open.

Uit de ingevulde emailadressen worden [Aantal] willekeurige winnaars getrokken. Als u uitgeloot bent, dan wordt er contact met u opgenomen op bovenstaand e-mailadres. De antwoorden die u heeft gegeven hebben geen invloed op de loting.

Hartelijk dank voor uw deelname.



Bijlage 2: Bewonersenquête



Vragenlijst bewoners Brabant Kust de Kempen/Bels Lijntje

Beste lezer,

U bent inwoner van een van de gemeenten in het gebied van het Bels Lijntje (in Nederland: Alpen-Chaam, Baarle-Nassau, Goirle en Tilburg; in België: Arendonk, Baarle-Hertog, Hoogstraten, Merksplas, Ravels en Turnhout).

We willen graag meer weten over uw mening als inwoner van één van deze gemeenten over het toerisme in het gebied van het Bels Lijntje. Daarom hebben we een lijst met vragen opgesteld waarop we graag uw antwoord willen hebben. Deze vragen gaan over verschillende onderwerpen: uw verbondenheid met dit gebied, uw kijk op de levenskwaliteit in dit gebied, uw mening over het toerisme in het gebied en waar u denkt dat verbeteringen mogelijk zijn. Tot slot stellen we enkele vragen over uzelf. Uw antwoorden zijn erg waardevol om de ervaring van omwonenden met betrekking tot het gebied van het Bels Lijntje te verbeteren.

Uw antwoorden op deze vragen worden anoniem verwerkt en zijn dus niet terug te leiden naar u als persoon. Dit onderzoek wordt uitgevoerd door Breda University of Applied Sciences in Breda (NL). De vragenlijsten worden in opdracht daarvan afgenomen door Dimensus Beleidsonderzoek, een onderzoeksbureau dat ook gevestigd is in Breda.

Heeft u vragen over het onderzoek? Dan kunt u contact opnemen met [x].

Hartelijk dank voor uw deelname.

Met vriendelijke groet,
namens Breda University of Applied Sciences,
Dimensus Beleidsonderzoek



Voor de geënuquëeerde

Allereerst zouden we graag wat vragen stellen over de streek waar u woont, die van het gebied van het Bels Lijntje. Eerst leggen we uit wat we met deze streek bedoelen. Daarna stellen we u hier enkele vragen over.



Het onderzoek speelt zich af in de grensstreek tussen Brabant en de Kempen, van Turnhout tot Tilburg, en van Hoogstraten tot Arendonk. Het gaat over de Nederlandse gemeentes Alpen-Chaam, Baarle-Nassau, Goirle en Tilburg; en de Belgische gemeentes Arendonk, Baarle-Hertog, Hoogstraten, Merksplas, Ravels en Turnhout. Het Bels Lijntje neemt hierin een centrale rol: ooit een spoorlijn, vandaag een populaire en groene fietsweg tussen Tilburg (NL) en Turnhout (B) Op de afbeelding ziet u een impressie van het gebied.

1. Ik heb bovenstaande tekst gelezen.

- ☐ Ja
- ☐ Nee

2. Hoe vaak bezoekt u zelf (één van de deelgebieden van) grensstreek van het Bels Lijntje?

- ☐ Dagelijks
- ☐ Wekelijks
- ☐ Maandelijks
- ☐ Minder dan maandelijks
- ☐ Nooit



3. Hoe bekend bent u met de grensstreek van het Bels Lijntje in zijn geheel?

onbekend	bekend
☐	☐

4. Hoe belangrijk is de grensstreek van het Bels Lijntje in zijn geheel voor u (geef een cijfer van 0 tot 10)?

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

5. In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen over de grensstreek van het Bels Lijntje in zijn geheel?

Stelling	Helemaal mee oneens	Mee oneens	Niet mee eens, niet eens	Mee eens	Helemaal mee eens	Weet ik niet
De grensstreek van het Bels Lijntje heeft een goede balans tussen natuur en recreatie.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
In de voorzieningen van de grensstreek van het Bels Lijntje zie je de geschiedenis en cultuur van de streek goed terug.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
De grensstreek van het Bels Lijntje en haar voorzieningen zijn goed toegankelijk voor personen met een fysieke beperking.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Dan volgen nu enkele vragen over hoe u zich verhoudt tot de streek waarin het Bels Lijntje zich bevindt. **Let op.** Als we het in de volgende vragen over “de streek” hebben, dan hebben we het over de bredere regio: in Nederland: Alpen-Chaam, Baarle-Nassau, Goirle en Tilburg; in België: Arendonk, Baarle-Hertog, Hoogstraten, Merksplas, Ravels en Turnhout.

6. In welke mate voelt u zich een bewoner van deze streek (geef een cijfer van 0 tot 10)?

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

7. In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen over deze streek?



Stelling	Helemaal mee oneens	Mee oneens	Niet mee eens, niet	Mee eens	Helemaal mee eens
Ik ben tevreden met mijn directe leefomgeving.	☐	☐	☐	☐	☐
Ik voel me thuis in deze streek.	☐	☐	☐	☐	☐
Ik voel geen behoefte om uit de streek te verhuizen.	☐	☐	☐	☐	☐
De gebouwen in deze streek zien er goed uit.	☐	☐	☐	☐	☐
In deze streek behandelen bewoners elkaar op een prettige manier.	☐	☐	☐	☐	☐
Ik heb veel contact met andere bewoners van mijn streek.	☐	☐	☐	☐	☐
Ik woon in een gezellige streek waar mensen veel contact met elkaar hebben.	☐	☐	☐	☐	☐
De toekomst van onze streek ziet er rooskleurig uit.	☐	☐	☐	☐	☐
Onze streek kan meer slechte dan goede tijden verwachten.	☐	☐	☐	☐	☐

8. In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen over uw eigen leven?

Stelling	Helemaal mee oneens	Mee oneens	Niet mee eens, niet	Mee eens	Helemaal mee eens
Mijn leven komt grotendeels overeen met mijn ideaal.	☐	☐	☐	☐	☐
De omstandigheden in mijn leven zijn erg goed.	☐	☐	☐	☐	☐
Ik ben tevreden met mijn leven.	☐	☐	☐	☐	☐



Dan volgen nu enkele vragen over het toerisme binnen de grensstreek waarin het Bels Lijntje zich bevindt (hierna aangeduid als “deze streek”).

9. Bent u of is iemand anders uit uw huishouden (deels) werkzaam in de toeristische of recreatieve sector in deze streek? Denk hierbij aan hotels, kamerverhuur aan toeristen, attracties, cafés, restaurants, toeristische vervoersbedrijven, of werken aan toeristische projecten van de overheid of onderwijs.

- ☐ Ja, ikzelf
- ☐ Ja, iemand anders uit mijn huishouden
- ☐ Nee

10. Hoe regelmatig heeft u contact met toeristen of recreanten in deze streek binnen het zomerseizoen?

- ☐ Dagelijks
- ☐ Wekelijks
- ☐ Maandelijks
- ☐ Minder dan maandelijks
- ☐ Nooit

11. Hoe regelmatig heeft u contact met toeristen of recreanten in deze streek binnen het winterseizoen?

- ☐ Dagelijks
- ☐ Wekelijks
- ☐ Maandelijks
- ☐ Minder dan maandelijks
- ☐ Nooit

12. Wat vindt u van het aantal bezoekers dat meestal in een jaar naar deze streek komt?

- ☐ Veel te weinig
- ☐ Te weinig
- ☐ Niet te weinig/niet te veel
- ☐ Te veel
- ☐ Veel te veel

13. Heeft u het gevoel dat het aantal bezoekers naar deze streek is veranderd in de laatste 10 jaar?

- ☐ Nee, het aantal bezoekers dat doorgaans naar deze streek komt, blijft (ongeveer) gelijk
- ☐ Ja, het aantal bezoekers dat doorgaans naar deze streek komt, neemt af
- ☐ Ja, het aantal bezoekers dat doorgaans naar deze streek komt, neemt toe

14. Hier volgen 15 uitspraken over wat toerisme kan doen met de streek. We willen u vragen in hoeverre u het eens bent met deze uitspraken. Wanneer u geen idee hierover heeft dan kunt u kiezen voor het antwoord niet mee eens, niet mee oneens.



	Helemaal mee oneens	Mee oneens	Niet mee eens, niet	Mee eens	Helemaal mee eens
Denkt u dat door het toerisme naar deze streek...					
... bewoners meer leren over andere culturen van bezoekers.	☐	☐	☐	☐	☐
... de streek bekender wordt in de media.	☐	☐	☐	☐	☐
... de streek een beter imago krijgt.	☐	☐	☐	☐	☐
... bewoners zich meer een deel van de gemeenschap voelen.	☐	☐	☐	☐	☐
... het helpt om de lokale cultuur te behouden.	☐	☐	☐	☐	☐
... lokale bedrijven meer handel krijgen.	☐	☐	☐	☐	☐
... het beter gaat met de economie.	☐	☐	☐	☐	☐
... er meer vrijetijdsfaciliteiten komen.	☐	☐	☐	☐	☐
... er meer wegafsluitingen zijn.	☐	☐	☐	☐	☐
... er meer verkeersopstoppen zijn.	☐	☐	☐	☐	☐
... het moeilijker is om parkeerplekken te vinden.	☐	☐	☐	☐	☐
... er meer overlast is van bezoekers.	☐	☐	☐	☐	☐
... er te veel geld wordt uitgegeven aan infrastructuur voor toerisme.	☐	☐	☐	☐	☐
... er door de overheid te veel geld wordt uitgegeven aan vrijetijdsfaciliteiten.	☐	☐	☐	☐	☐
... de lokale bewoners niet de belangrijkste overweging in de streek zijn.	☐	☐	☐	☐	☐

15. In hoeverre bent u het eens met de volgende uitspraken over de ontwikkeling van het toerisme in uw streek?

	Helemaal mee oneens	Mee oneens	Niet mee eens, niet	Mee eens	Helemaal mee eens
Over het algemeen gaat het in onze streek de goede kant op met het toerisme.	☐	☐	☐	☐	☐
Ik maak me zorgen over hoe het toerisme zich ontwikkelt in deze streek.	☐	☐	☐	☐	☐



De voordelen van toerisme in de streek zijn groter dan de nadelen.	☐	☐	☐	☐	☐
Ik vind dat toerisme actief aangemoedigd moet worden in de streek.	☐	☐	☐	☐	☐
Ik voel dat ik mag meebeslissen over de ontwikkelingen van toerisme en recreatie in deze streek.	☐	☐	☐	☐	☐

16. In hoeverre heeft u het gevoel dat u in de grensstreek van het Bels Lijntje een bijzondere beleving (bv. kunst/architectuur/design) hebt ervaren?

Helemaal oneens	Oneens	Niet eens Niet Oneens	Mee eens	Helemaal mee eens
☐	☐	☐	☐	☐

17. In hoeverre heeft u het gevoel dat toeristische informatieplekken met interactieve ervaringen een positieve invloed kunnen hebben voor uw beleving van het Bels Lijntje?

Helemaal oneens	Oneens	Niet eens Niet Oneens	Mee eens	Helemaal mee eens
☐	☐	☐	☐	☐

18. In hoeverre heeft u het gevoel dat de fietsroute over het Bels Lijntje een bijzondere beleving is??

Helemaal oneens	Oneens	Niet eens Niet Oneens	Mee eens	Helemaal mee eens
☐	☐	☐	☐	☐

19. In hoeverre heeft u het gevoel dat een aparte wandelroute over het Bels Lijntje een bijzondere beleving zou zijn?

Helemaal oneens	Oneens	Niet eens Niet oneens	Mee eens	Helemaal mee eens
☐	☐	☐	☐	☐



20. Wat zijn volgens u de belangrijkste kansen van deze streek op het gebied van toerisme?

21. Wat zijn volgens u de belangrijkste uitdagingen van deze streek op het gebied van toerisme?

22. Heeft u nog aanvullende opmerkingen over het toerisme in deze streek die u graag kwijt wil?

Tot slot zouden we graag wat vragen willen stellen over uzelf, zodat we een idee krijgen van wie over het algemeen deze vragenlijst invult.

23. Wat is uw leeftijd?

24. Wat is uw geslacht?

- ☐ Man
- ☐ Vrouw
- ☐ Non-binair
- ☐ Anders, namelijk...

25. Wat voor werk doet u?

- ☐ Ik ben student
- ☐ Ik werk voltijds (fulltime)
- ☐ Ik werk deeltijds (parttime)



- ☐ Ik ben werkloos en zoek werk
- ☐ Ik ben werkloos en zoek geen werk
- ☐ Ik ben met pensioen
- ☐ Anders, namelijk ____

26. Wat is uw hoogst voltooide opleidingsniveau?

- ☐ Geen formele opleiding
- ☐ Lager onderwijs (basisonderwijs)
- ☐ Middelbaar onderwijs (secundair onderwijs)
- ☐ Voortgezet onderwijs (middelbaar beroepsonderwijs of vergelijkbaar)
- ☐ Bacheloropleiding
- ☐ Masteropleiding
- ☐ Doctoraat of andere postdoctorale opleiding
- ☐ Anders, namelijk ____

27. Wat is uw nationaliteit?

[uitputtende lijst]

28. In welk land woont u?

- ☐ Nederland
- ☐ België
- ☐ Anders, namelijk...

29. Wat is uw woonplaats?

30. Wat is uw postcode? Voer enkel de cijfers in.

31. In het kader van een vervolgonderzoek is het plan om deze enquête de komende jaren opnieuw af te nemen, zodat we kunnen zien hoe de antwoorden op deze vragen veranderen. Als u de enquête later nog eens in wil vullen, laat dan hieronder uw e-mailadres achter. Als u dat niet wil, laat het antwoordveld dan open.

Uw emailadres wordt niet gekoppeld aan uw antwoorden; het wordt apart bewaard en alleen gebruikt om u in de toekomst nog eens uit te nodigen om deze enquête in te vullen.

32. Als u kans wilt maken op de cadeaubonnen die onder de deelnemers aan de enquête worden verloot, laat dan hieronder uw e-mailadres achter (e-mailadres wordt enkel gebruikt voor de loting). Als u dat niet wil, laat het antwoordveld dan open.



Uit de ingevulde emailadressen worden [Aantal] willekeurige winnaars getrokken. Als u uitgeloot bent, dan wordt er contact met u opgenomen op bovenstaand e-mailadres. De antwoorden die u heeft gegeven hebben geen invloed op de loting.

Hartelijk dank voor uw deelname.



Brabant kust de Kempen

Brabant kust de Kempen

Addendum

**Resultaten van het bezoekersonderzoek in
Arendonk, Hoogstraten en Merksplas**

Nulmeting en Baseline Analyse

Breda University of Applied Sciences
Mei 2025



**Hoog
mikken voor
de lage landen!**

grensregio.eu

Inleiding

Deze bijlage is opgesteld als aanvulling op het oorspronkelijke rapport om extra inzichten te bieden op basis van aanvullende enquêtes die zijn afgenomen na de publicatie van het hoofdrapport. Met betrekking tot de vorige bezoekersenquête is er namelijk niet in alle gemeenten geënuquêteerd. Om deze reden is er op 21 maart extra onderzoek verricht binnen de drie Belgische gemeenten Arendonk, Hoogstraten en Merksplas.

Deze aanvulling sluit aan op het hoofdrapport *Resultaten van het bezoekers- en bewonersonderzoek: Nulmeting en Baseline Analyse*, dat in februari 2025 is uitgebracht. In dat rapport zijn de eerste resultaten en analyses gepresenteerd. In dit rapport worden de resultaten van de tweede meting besproken. Waar relevant, worden deze vergeleken met de uitkomsten van de eerste meting, die plaatsvond in juli en augustus 2024. Met deze aanvulling proberen we een waardevol en volledig beeld te krijgen van het toeristisch-recreatieve ecosysteem in de grensstreek tussen Brabant en de Kempen. Dit document kan daarmee als bijlage worden beschouwd aan de oorspronkelijke bevindingen.

Onderzoeksopzet

Op 21 maart is er aanvullend onderzoek uitgevoerd binnen de drie Belgische gemeenten Arendonk, Hoogstraten en Merksplas. Hierbij zijn bezoekers van de grensstreek persoonlijk geënuquêteerd. De vragenlijst is in het Nederlands afgenomen en werd opgesteld in het enquêteprogramma Qualtrics. In sommige gevallen werd de vragenlijst op papier ingevuld en vervolgens gedigitaliseerd (in negen gevallen werd de vragenlijst op papier ingevuld en gedigitaliseerd).

Studenten van De Rooi Pannen, een mbo-school voor Toerisme, Leisure & Marketing, hebben de enquêtes afgenomen met behulp van QR-codes of papieren formulieren. De afname van de enquêtes vond plaats op drie verschillende locaties: het bezoekerscentrum De Klapekster in Hoogstraten (23,8%), het bezoekerscentrum Merksplas-Kolonie (23,8%) en de kunstacademie in Arendonk (52,4%). Studenten hebben geprobeerd passanten op deze locaties te benaderen. Hoewel fietsers doorgaans weinig tijd hadden, lukte het de studenten om wandelende bezoekers deel te laten nemen aan het onderzoek. In totaal zijn er 45 respondenten geënuquêteerd, waarvan er 11 enquêtes niet volledig zijn ingevuld. We hadden gerekend op een hogere respons, maar het bleek lastig om voldoende mensen bereid te vinden om deel te nemen. Mogelijke oorzaken zijn tijdgebrek bij de doelgroep, beperkte betrokkenheid bij het onderwerp en het feit dat enkele locaties zich minder goed leenden voor het afnemen van enquêtes. Na afname is de dataset gecontroleerd en geanalyseerd door een team van onderzoekers van Breda University of Applied Sciences.

Naast de enquêteafname is er ook een interview gehouden met twee netwerkmakelaars. Zij hebben de grensstreek geanalyseerd door initiatieven van ondernemers te inventariseren en te analyseren. Deze expertinzichten hebben bijgedragen om het volledige beeld van de situatie in de gemeenten Arendonk, Hoogstraten en Merksplas in kaart te brengen.

Resultaten

Van alle bezoekers die deel hebben genomen aan de enquête was 33,3% man, 60,6% vrouw en 6% anders. Leeftijden variëren van 17 tot en met 88 jaar. De Baby Boomers, 60 t/m 88 jaar maken de grootste leeftijdsgroep met 61,8%, gevolgd door Gen X, 44 t/m 59 jaar (23,5%), Gen Y/Millennials, 28 t/m 43 jaar (5,9%) en Gen Z, 17 t/m 27 jaar (8,8%). Dit verklaart ook de positie op de arbeidsmarkt; 30,3% is met pensioen, 27,3% werkt parttime en 21,2% fulltime. Het aandeel studenten (9,1%) is wat groter in vergelijking met de eerste meting door het aantal respondenten die de enquête bij de kunstacademie hebben ingevuld.

De nationaliteit van de respondenten is even verdeeld tussen Nederlands (50%) en Belgisch (50%), wat vergelijkbare percentages geeft voor het land waar respondenten woonachtig zijn. 42,2% van de respondenten geeft aan buiten de grensstreek te wonen, gevolgd door een Nederlandse gemeente binnen de grensstreek (18,2%) en een Vlaamse gemeente binnen de grensstreek (17,8%). Respondenten waren woonachtig in bijvoorbeeld Eindhoven, Made, Antwerpen, Balen, Bergeijk, Bergeyk, Bree, Dordrecht, Gent, Lier en Meijerijstad.



Motivatie

Bezoekers hebben op verschillende manieren over de grensstreek gehoord die ze op dat moment bezochten. Het overgrote deel kende de grensstreek al of woont in de buurt (51,3%), 25,6% geeft aan een studie te volgen in Arendonk of het te hebben gehoord van familie/vrienden (20,5%). 61,9% van de bezoekers geeft aan bekend te zijn met de grensstreek tussen Brabant en de Kempen. Ongeveer een gelijk aantal gaf aan bekend te zijn over het feit dat de gemeente die de respondenten op dat moment bezochten onderdeel uitmaakt van de grensstreek (75,6%). Tabel 1 laat zien dat de respondenten het eens zijn over dat de uitgezette wandelroutes hen het meest trok om de grensstreek te bezoeken (66,7%). Daarna zijn de musea in de omgeving (41,2%) en de uitkijkpunten met informatieborden (39,4%) populair. Het minst populair is de uitgezette fietsroute (30,3%). Hoewel de eerste meting aangaf dat de uitgezette fietsroute bezoekers aantrekt, is dat in deze gemeenten de wandelroutes.

In hoeverre hebben de volgende zaken u getrokken om dit gebied te bezoeken?	(Helemaal) oneens	Niet mee eens, niet mee oneens	(Helemaal) eens
De uitgezette fietsroute	48,5%	21,2%	30,3%
De uitkijkpunten met informatieborden	42,4%	18,2%	39,4%
De uitgezette wandelroutes	27,3%	6,1%	66,7%
De musea in de omgeving	44,1%	14,7%	41,2%
Het culturele erfgoed in de omgeving	41,2%	20,6%	38,2%
De evenementen in de omgeving	47,1%	14,7%	38,2%

Tabel 1: Bezoekredenen gebied

Gezelschap

Het merendeel van de respondenten bezocht de grensstreek alleen (40,5%), 14 respondenten bezochten de grensstreek met een partner en 6 respondenten met vrienden. Overige samenstellingen zijn met studiegenoten (13,5%) of familie (2,7%).

Verblijfsprofiel

Daarnaast is ook de verblijfsduur van de respondenten in kaart gebracht. Het merendeel van de respondenten heeft de grensstreek bezocht als daguitstap (94,7%), waarvan de helft (51,4%) is gebleven voor de gehele dag. Dit kan komen door het aandeel studenten die de enquête hebben ingevuld, maar ook door structurele verschillen in het toeristisch/recreatief aanbod aan beide zijden van de grens. Zo is via de netwerkmakelaars en in de rapporten "inzicht in wet- en regelgeving" en "rapport marktonderzoek", allebei beschikbaar op de pagina <https://interregvland.eu/brabant-kust-de-kempen/downloads>, achterhaald dat België strengere regelgeving kent rondom accommodaties en is er een duidelijk verschil in het type accommodaties en het publiek dat wordt aangetrokken. De Belgische kant trekt bijvoorbeeld meer B&B-gasten aan, terwijl de Nederlandse kant vooral campinggasten ontvangt, vaak op voormalige boerderijen. Ook speelt de aard van de bestemming mee: Arendonk trekt vooral dagjesmensen, terwijl Merksplas en Hoogstraten meer overnachtingsmogelijkheden bieden, vaak gekoppeld aan specifieke activiteiten zoals koloniebezoeken of fietstoerisme. Slechts een kleine groep respondenten bezocht de grensstreek tijdens een vakantie (5,3%). Binnen deze groep verbleven de meesten één of twee nachten in een hotel in Merksplas.

Activiteiten

Het is duidelijk uit Tabel 2 dat de respondenten voornamelijk naar de grensstreek komen om te wandelen (54,1%), Daarnaast bezoeken de respondenten ook graag de horecalocaties (32,4%). 13,5% komt zowel om te fietsen als voor een bezoek aan een museum of informatiecentrum. Bij anderen redenen die worden genoemd geven respondenten met ongeveer 35,1% aan een lesdag op de kunstacademie te volgen.

Als we wat meer inzoomen op de verschillende activiteiten en de verschillende plaatsen binnen de omgeving van de grensstreek zien we dat in alle drie de gemeenten het wandelen het meest populair is gevolgd door fietsen. Volgens de netwerkmakelaars verschilt dit ook per seizoen. In de winter wordt er meer gewandeld en de zomer meer gefietst. Het is duidelijk dat ontspanning de voornaamste reden is om de grensstreek te bezoeken. Daarnaast werden er specifieke musea in de grensstreek benoemd zoals het Textielmuseum, de Kolonie en het gevangenis museum. De rustige omgeving (77,4%) scoort onder de respondenten het hoogst als reden om de grensstreek te bezoeken in combinatie met de mentale ontspanning (69,7%) en fysieke ontspanning (58,1%) die bezoekers in dit gebied zoeken. Daarnaast geven



de netwerkmakelaars ook aan dat er veel te doen is. Tot slot is het percentage wat kennis wil vergroten en andere vaardigheden uit wil oefenen beduidend hoger dan de eerste meting. Dit kan worden verklaard door het aantal respondenten die een lesdag aan de kunstacademie volgt.

<i>Uit welk van de volgende activiteiten bestaat uw huidige bezoek aan deze streek?</i>	Percentage
Wandelen / een wandeltocht	54,1%
Fietsen / een fietstocht	13,5%
Een bezoek aan een museum of informatiecentrum	13,5%
Een bezoek aan een culturele bezienswaardigheid (kasteel, molen of andere vorm van cultureel erfgoed)	5,4%
Een bezoek aan een of meerdere horecalocaties	32,4%
Een bezoek aan een of meerdere winkels	2,7%
Een bezoek aan een evenement in de regio	0,0%
Anders	35,1%

Tabel 2: Activiteiten huidige bezoek

Beleving

Over het algemeen is het gevoel tijdens het bezoek positief. Respondenten zijn tevreden (82,3%) blij (75,8%) en vrolijk (74,3%). Op de vraag of respondenten iets meekrijgen van de geschiedenis en cultuur van de grensstreek tijdens hun bezoek geeft ongeveer één vierde 'gemiddeld' als antwoord (27,8%). 22,2% geeft aan helemaal niets of een beetje mee te krijgen. Ook heeft 56,3% van de respondenten de kunst en architectuur in deze grensstreek als een bijzondere beleving ervaren. Respondenten kunnen zich niet vinden in de stellingen over dat het bezoek hen emotioneel raakt of dat het bezoek hen verandert in iets wat ze denken of doen. Bij het reflecteren op het huidig bezoek beoordelen de respondenten de fietsroute en de wandelroute als een bijzondere beleving. Ook vinden bezoekers de verdeling tussen recreatie en natuur goed (62,9%).

Toegankelijkheid

Ondanks het grote aandeel ouderen gebruikt het overgrote deel van de bezoekers *geen* hulpmiddel (94,1%) om de grensstreek te bezoeken. Van de mensen die wel een hulpmiddel gebruiken wordt enkel de rolstoel benoemd (5,9%). Huidige bezoekers vinden de parkeerplaatsen (72,7%), horeca (69,7%) en fiets- en wandelpaden (56,3%) toegankelijk voor mensen met een hulpmiddel. Wel wordt er aangegeven dat sommige oversteekpunten op de fietspaden gevaarlijk zijn en dat de bewegwijzering en informatievoorziening beter kan.

Rapportcijfer en retentie

De respondenten hebben verschillende vragen beantwoord over hun bezoek. Ook is hen gevraagd om een beoordeling over het bezoek te geven. Gemiddeld geven respondenten een 7,8 m.b.t. de beleving tijdens het bezoek. De gemiddelde kans dat een bezoeker de grensstreek nogmaals bezoekt is 7,7.

De respondenten hebben, bij de open vraag, nog aangegeven dat ze graag duidelijke bewegwijzering en informatieborden bij de wandel- en fietspaden zien. Tot slot hebben de netwerkmakelaars nog een aantal samenwerking- en ondernemerservaringen in de grensstreek meegenomen. De toeristische samenwerking tussen Nederland en België is nog beperkt. Nederlandse en Belgische diensten stemmen weinig op elkaar af en promotiemateriaal richt zich vooral op het eigen land. Hierdoor blijven kansen voor grensoverschrijdend toerisme onbenut. Ondernemers kennen elkaars aanbod vaak niet, wat gezamenlijke initiatieven bemoeilijkt. Ondanks deze uitdagingen zijn ondernemers trots op hun streek en willen ze bijdragen aan een aantrekkelijke toeristische beleving. Met betere samenwerking, gezamenlijke promotie en netwerkvorming kan de regio zich sterker profileren als één toeristische bestemming.



Vergelijking van de twee metingen

Het is belangrijk om te benadrukken dat de opzet van de twee metingen op enkele punten van elkaar verschilt, wat van invloed kan zijn op de resultaten en hun interpretatie. De eerste meting vond plaats in juli en augustus 2024 op drie locaties: De Kiek in Alphen, het grensstation in Baarle-Nassau/Ravels en de uitkijktoren in Turnhout, en leverde 304 respondenten op. De tweede meting werd uitgevoerd in maart 2025 op andere locaties, namelijk het bezoekerscentrum De Klapekster in Hoogstraten, het bezoekerscentrum Merksplas-Kolonie en de kunstacademie in Arendonk, en bereikte 45 respondenten. Hoewel de resultaten van de tweede meting op zichzelf waardevol zijn, biedt de vergelijking met de eerste meting extra context.

De aanvullende enquête laat op meerdere vlakken duidelijke verschillen zien ten opzichte van de eerste meting, wat waardevolle inzichten biedt in de veranderende bezoekersprofielen en motivaties. Drie punten springen er duidelijk uit, namelijk: activiteiten en bezoekersmotieven, het verblijfsprofiel en de beoordeling van de beleving. Deze verschillen worden beschreven in tabel 3.

RESULTAATSVERSCHILLEN	
1	Activiteiten en bezoekersmotieven Wandelen blijft de meest populaire activiteit (54,1%), gevolgd door horecabezoek (32,4%) en fietsen of een museumbezoek (13,5%). In alle drie de gemeenten is wandelen het populairst, met meer wandelingen in de winter en meer fietstochten in de zomer. In vergelijking met de eerste meting valt op dat wandelen dit keer de populairste activiteit is. Toen was het juist de fietsroute die het meest in de smaak viel — dus een omgekeerd beeld. Het hoge aandeel kunstacademiebezoekers wijst op een educatief en individueel gericht bezoek, in plaats van puur recreatief .
2	Verblijfsprofiel Meer respondenten hebben in deze tweede meting aangegeven een daguitstap te hebben gemaakt. Het aandeel daguitstappen steeg van 75,7% naar 94,7%. Tegelijkertijd bleven minder mensen slechts een dagdeel : dit daalde van 82,5% naar 48,6%. Daarentegen nam het aantal bezoekers dat een volledige dag bleef toe van 17,5% naar 51,4%. Het aantal meerderdaagse verblijven is gedaald. Vakanties met overnachting namen af van 24,3% naar 5,3%. Waar mensen bij de eerste meting vaker meerdere nachten bleven (vooral 7–14 nachten), bleef men nu slechts 1 of 2 nachten . Het type accommodatie veranderde ook. In de eerste meting verbleven mensen verspreid over meerdere plaatsen, zoals Alphen en Baarle-Nassau, met een voorkeur voor campings (81,3%). In de recente meting vonden alle overnachtingen plaats in Merksplas , en uitsluitend in een hotel (100%) .
3	Beoordeling beleving In vergelijking met de eerste meting is er een duidelijke daling te zien in de gemiddelde beoordeling van de beleving tijdens het bezoek. Waar respondenten eerder een gemiddelde score van 9,1 gaven, ligt dit cijfer in de huidige ronde op 7,8 . Ook de gemiddelde kans dat men de grensstreek opnieuw zou bezoeken is met 7,7 iets lager dan verwacht op basis van de eerdere positieve beoordeling 9,7. Deze resultaten wijzen erop dat bezoekers in deze ronde over het algemeen iets minder positief zijn over hun ervaring dan in de eerste meting.

Tabel 3: Verschil bevindingen t.o.v. de eerste meting



Conclusie

Deze tweede meting bevestigt eerdere inzichten, maar brengt ook nieuwe aandachtspunten aan het licht. De grensstreek blijft in het bijzonder aantrekkelijk voor oudere bezoekers, waarbij zowel Baby Boomers als gepensioneerden elk een duidelijke en onderscheiden aanwezigheid vormen. Deze doelgroep toont een uitgesproken voorkeur voor rustige en ontspannende activiteiten, zoals wandelen, wat aansluit bij het karakter van het gebied.

Tegelijkertijd blijft er een duidelijke behoefte aan investeringen in infrastructuur, waaronder veilige fietsroutes en duidelijke bewegwijzering. Daarnaast is er ruimte voor verbetering in de zichtbaarheid van het toeristisch aanbod, waarbij grensoverschrijdende samenwerking tussen diensten een belangrijke rol kan spelen.

Om het toerisme verder te versterken, is het wenselijk om ondernemers te stimuleren tot het opzetten van samenwerkingen en arrangementen, wat kan bijdragen aan innovatie en vernieuwing binnen de sector.

Hoewel de algemene beleving overwegend positief is, biedt de meting ook ruimte voor verdieping in culturele overdracht en emotionele betrokkenheid. De balans tussen natuur en recreatie wordt gewaardeerd, maar de daling in het gemiddelde rapportcijfer ten opzichte van de vorige meting vraagt om verdere reflectie.

Tot slot is het belangrijk om te benoemen dat de aanwezigheid van studenten invloed heeft gehad op de samenstelling van de steekproef, wat gevolgen kan hebben voor de interpretatie van de resultaten. Daarnaast kunnen ook andere vormen van bias een rol spelen, zoals de specifieke locaties waar de enquête is afgenomen en de aard van de daar aanwezige bezoekers. Deze factoren beperken in zekere mate de representativiteit van de gegevens. De resultaten bieden desondanks waardevolle inzichten in trends en bezoekerservaringen, maar dienen geïnterpreteerd te worden binnen deze context.



Bijlage - ontwerp vragenlijst in Qualtrics

BKK - Brabant Kust de Kempen – vragenlijst ronde twee - maart 2025

Start of Block: intro

introtekst

Beste lezer,

Wij zijn geïnteresseerd in het toerisme in deze grensstreek. Daarom zouden wij u graag wat vragen willen stellen over de redenen van uw bezoek vandaag, de activiteiten die u gaat doen/heeft gedaan en naar uw mening over het gebied. Tot slot stellen we enkele vragen over uzelf. Uw antwoorden zijn erg waardevol om de ervaring van toekomstige bezoekers te verbeteren.

Antwoorden zijn niet terug te leiden naar u als persoon, deelnemen aan dit onderzoek is dus volledig anoniem. Dit onderzoek wordt uitgevoerd door Breda University of Applied Sciences in Breda (NL). Studenten van De Rooi Pannen hebben de opdracht gekregen om de vragenlijsten af te nemen in uw aanwezigheid.

Hartelijk dank voor uw deelname.

Met vriendelijke groet, Breda University of Applied Sciences

klik op de pijl rechtsonder om te beginnen

Page Break



info We willen u eerst wat vragen stellen over de streek waar u zich nu bevindt.

Page Break

invulplek Waar gaat u deze vragenlijst invullen?

- ☐ Arendonk (1)
- ☐ Hoogstraten (2)
- ☐ Merksplas (3)

Page Break

bekendbelslijntje Bent u bekend met de grensstreek tussen Brabant en de Kempen in zijn geheel?

- ☐ Onbekend (1)
- ☐ Bekend (2)

Page Break

bekendgemeente Bent u bekend met het feit dat de gemeente die u nu bezoekt onderdeel uitmaakt van de grensstreek tussen Brabant en de Kempen?

- ☐ Onbekend (1)
- ☐ Bekend (2)

Page Break



introtekst Dit onderzoek is geïnteresseerd in toerisme in de grensstreek tussen Brabant en de Kempen, van Turnhout tot Tilburg, en van Hoogstraten tot Arendonk. Het gaat over de Nederlandse gemeentes Alpen-Chaam, Baarle-Nassau, Goirle en Tilburg; en de Belgische gemeentes Arendonk, Baarle-Hertog, Hoogstraten, Merksplas, Ravels en Turnhout. Op onderstaande afbeelding ziet u een impressie van het gebied.

End of Block: intro

Start of Block: profilering

info We zouden u nu graag wat vragen stellen over de aard van uw bezoek aan de grensstreek tussen Brabant en de Kempen.

Page Break

hoegehoord Hoe heeft u gehoord over de streek die u op dit moment bezoekt?

☐

Gehoord van familie/vrienden (1)

☐

Gelezen in een blad/tijdschrift (2)

☐

Gevonden op internet (3)

☐

Gevonden via sociale mediakanalen van het natuurgebied zelf (4)

☐

Gevonden via andere sociale mediakanalen (5)

☐

Toeristenbureau (bijv. VVV of Toerisme Vlaanderen) (6)

☐

Reisbureau (7)

☐

Ken ik al/woon in de buurt (8)

☐

Anders, namelijk (9) _____

Page Break



aantrekkingspunten In hoeverre hebben de volgende zaken u getrokken om dit gebied te bezoeken?

	Helemaal mee oneens (1)	Mee oneens (2)	Niet mee eens, niet mee oneens (3)	Mee eens (4)	Helemaal mee eens (5)
De uitgezette fietsroutes (1)	☐	☐	☐	☐	☐
De uitkijkpunten met informatieborden (2)	☐	☐	☐	☐	☐
De uitgezette wandellroutes (3)	☐	☐	☐	☐	☐
De musea in de omgeving (4)	☐	☐	☐	☐	☐
Het culturele erfgoed in de omgeving (5)	☐	☐	☐	☐	☐
De evenementen in de omgeving (6)	☐	☐	☐	☐	☐

Page Break



metwie Met wie bezoekt u op dit moment deze streek?

☐

Alleen (1)

☐

Met mijn partner (2)

☐

Met mijn gezin (partner + kinderen) (3)

☐

Met familie (bijv. broer/zus/gezin + grootouders, ooms, tantes, aanhang, etc.) (4)

☐

Met vrienden (5)

☐

Met een vereniging/sportclub (6)

☐

Met collega's (7)

☐

Anders, namelijk (8) _____

Page Break

hoelang Wat is de verblijfsduur van uw huidige bezoek aan deze streek?

☐

Een daguitstap (1)

☐

Een vakantie met minstens één overnachting (2)

Page Break

Display this question:

If Wat is de verblijfsduur van uw huidige bezoek aan deze streek? = Een daguitstap

specifiekverblijf Hoe lang specifiek?

☐

Voor een dagdeel (1)

☐

De hele dag lang (2)

Page Break



Display this question:

If Wat is de verblijfsduur van uw huidige bezoek aan deze streek? = Een vakantie met minstens één overnachting



aantalnachten Hoeveel nachten? Geef je antwoord in cijfers

Page Break

Display this question:

If Wat is de verblijfsduur van uw huidige bezoek aan deze streek? = Een vakantie met minstens één overnachting

verblijfsplaats In welke plaats (dorp of stad) verblijf je?

Page Break

Display this question:

If Wat is de verblijfsduur van uw huidige bezoek aan deze streek? = Een vakantie met minstens één overnachting



acco Welk type accommodatie?

- ☐ Hotel (1)
- ☐ Vakantiehuisje (2)
- ☐ Appartement (3)
- ☐ Bed & Breakfast (4)
- ☐ Pension (5)
- ☐ Camping (6)
- ☐ Anders, namelijk (7) _____

Page Break

activiteiten Uit welk van de volgende activiteiten bestaat uw huidige bezoek aan deze streek? (meer antwoorden mogelijk)

- ☐ Wandelen / een wandeltocht (1)
- ☐ Fietsen / een fietstocht (2)
- ☐ Een bezoek aan een museum of informatiecentrum (3)
- ☐ Een bezoek aan een culturele bezienswaardigheid (kasteel, molen of andere vorm van cultureel erfgoed) (4)
- ☐ Een bezoek aan een of meerdere horecalocaties (5)
- ☐ Een bezoek aan een of meerdere winkels (6)
- ☐ Een bezoek aan een evenement in de regio (7)
- ☐ Anders, namelijk (8) _____

Page Break



Display this question:

If Uit welk van de volgende activiteiten bestaat uw huidige bezoek aan deze streek? (meer antwoorden... = Wandelen / een wandeltocht

FUwandelen U geeft aan dat uw huidige bezoek aan dit gebied bestaat uit **wandelen / een wandeltocht**. Kunt u aangeven waar deze activiteit heeft plaatsgevonden of nog plaats gaat vinden?

☐

Alphen-Chaam (Alphen, Chaam, Galder, Strijbeek) (1)

☐

Baarle-Nassau (Ulicoten, Castelré) (2)

☐

Goirle (Riel) (3)

☐

Tilburg (Berkel-Enschot, Biezenmortel, Udenhout) (4)

☐

Arendonk (BE) (5)

☐

Baarle-Hertog (BE) (6)

☐

Hoogstraten (BE) (Meer, Meerle, Minderhout, Wortel) (7)

☐

Merksplas (BE) (8)

☐

Ravels (BE) (Ravels, Weelde, Poppel) (9)

☐

Turnhout (BE) (Baarle Heide, Parkwijk, Schorvoort, Zevendonk) (10)

Page Break



Display this question:

If Uit welk van de volgende activiteiten bestaat uw huidige bezoek aan deze streek? (meer antwoorden... = Fietsen / een fietstocht

FUfietsen U geeft aan dat uw huidige bezoek aan dit gebied bestaat uit **fietsen / een fietstocht**. Kunt u aangeven waar deze activiteit heeft plaatsgevonden of nog plaats gaat vinden?

☐

Alphen-Chaam (Alphen, Chaam, Galder, Strijbeek) (1)

☐

Baarle-Nassau (Ulicoten, Castelré) (2)

☐

Goirle (Riel) (3)

☐

Tilburg (Berkel-Enschot, Biezenmortel, Udenhout) (4)

☐

Arendonk (BE) (5)

☐

Baarle-Hertog (BE) (6)

☐

Hoogstraten (BE) (Meer, Meerle, Minderhout, Wortel) (7)

☐

Merksplas (BE) (8)

☐

Ravels (BE) (Ravels, Weelde, Poppel) (9)

☐

Turnhout (BE) (Baarle Heide, Parkwijk, Schorvoort, Zevendonk) (10)

Page Break



Display this question:

If Uit welk van de volgende activiteiten bestaat uw huidige bezoek aan deze streek? (meer antwoorden... = Een bezoek aan een museum of informatiecentrum

FUmuseum U geeft aan dat uw huidige bezoek aan dit gebied bestaat uit **musea bezoeken**. Kunt u aangeven waar deze activiteit heeft plaatsgevonden of nog plaats gaat vinden?

☐

De Pont museum (Tilburg) (1)

☐

Textielmuseum (Tilburg) (2)

☐

Natuurmuseum Brabant (Tilburg) (3)

☐

Museum Heemerf de Schutsboom (Goirle) (4)

☐

Museum Baarle (Baarle-Nassau) (5)

☐

Begijnhofmuseum (Turnhout - BE) (6)

☐

Taxandriamuseum (Turnhout - BE) (7)

☐

Nationaal Museum van de Speelkaart (Turnhout - BE) (8)

☐

Anders, namelijk: (9) _____

Page Break

Display this question:

If Uit welk van de volgende activiteiten bestaat uw huidige bezoek aan deze streek? (meer antwoorden... = Een bezoek aan een of meerdere horecalocaties



FUhoreca U geeft aan dat uw huidige bezoek aan dit gebied bestaat uit het **bezoeken van horecagelegenheden**. Kunt u aangeven in welke gemeente deze horecagelegenheden zich bevinden?

☐

Alphen-Chaam (Alphen, Chaam, Galder, Strijbeek) (1)

☐

Baarle-Nassau (Ulicoten, Castelré) (2)

☐

Goirle (Riel) (3)

☐

Tilburg (Berkel-Enschot, Biezenmortel, Udenhout) (4)

☐

Arendonk (BE) (5)

☐

Baarle-Hertog (BE) (6)

☐

Hoogstraten (BE) (Meer, Meerle, Minderhout, Wortel) (7)

☐

Merksplas (BE) (8)

☐

Ravels (BE) (Ravels, Weelde, Poppel) (9)

☐

Turnhout (BE) (Baarle Heide, Parkwijk, Schorvoort, Zevendonk) (10)



Display this question:

If Uit welk van de volgende activiteiten bestaat uw huidige bezoek aan deze streek? (meer antwoorden... = Een bezoek aan een culturele bezienswaardigheid (kasteel, molen of andere vorm van cultureel erfgoed)

FUcultureel U geeft aan dat uw huidige bezoek aan dit gebied bestaat uit het **bezoeken van een culturele bezienswaardigheid**. Kunt u aangeven waar deze activiteit heeft plaatsgevonden of nog plaats gaat vinden?

☐

Alphen-Chaam (Alphen, Chaam, Galder, Strijbeek) (1)

☐

Baarle-Nassau (Ulicoten, Castelré) (2)

☐

Goirle (Riel) (3)

☐

Tilburg (Berkel-Enschot, Biezenmortel, Udenhout) (4)

☐

Arendonk (BE) (5)

☐

Baarle-Hertog (BE) (6)

☐

Hoogstraten (BE) (Meer, Meerle, Minderhout, Wortel) (7)

☐

Merksplas (BE) (8)

☐

Ravels (BE) (Ravels, Weelde, Poppel) (9)

☐

Turnhout (BE) (Baarle Heide, Parkwijk, Schorvoort, Zevendonk) (10)

Page Break



Display this question:

If Uit welk van de volgende activiteiten bestaat uw huidige bezoek aan deze streek? (meer antwoorden... = Een bezoek aan een evenement in de regio

FUevenementen U geeft aan dat uw huidige bezoek aan dit gebied bestaat uit **evenementen** bezoeken. Kunt u aangeven waar deze activiteit heeft plaatsgevonden of nog plaats gaat vinden?

☐

Alphen-Chaam (Alphen, Chaam, Galder, Strijbeek) (1)

☐

Baarle-Nassau (Ulicoten, Castelné) (2)

☐

Goirle (Riel) (3)

☐

Tilburg (Berkel-Enschot, Biezenmortel, Udenhout) (4)

☐

Arendonk (BE) (5)

☐

Baarle-Hertog (BE) (6)

☐

Hoogstraten (BE) (Meer, Meerle, Minderhout, Wortel) (7)

☐

Merksplas (BE) (8)

☐

Ravels (BE) (Ravels, Weelde, Poppel) (9)

☐

Turnhout (BE) (Baarle Heide, Parkwijk, Schorvoort, Zevendonk) (10)

Page Break



motivatie Wat zijn de belangrijkste redenen waarom u nu dit gebied bezoekt? ***Ik bezoek dit gebied...***

	Helemaal mee oneens (1)	Mee oneens (2)	Niet mee eens, niet mee oneens (3)	Mee eens (4)	Helemaal mee eens (5)
...om samen met anderen te zijn (1)	☐	☐	☐	☐	☐
...om een fijne tijd te hebben met anderen (2)	☐	☐	☐	☐	☐
...om vriendschappen te onderhouden / te bouwen (3)	☐	☐	☐	☐	☐
...om mentaal te ontspannen (4)	☐	☐	☐	☐	☐
...om in een rustige omgeving te zijn (5)	☐	☐	☐	☐	☐
...om fysiek te ontspannen (6)	☐	☐	☐	☐	☐
...om mijn kennis te vergroten (7)	☐	☐	☐	☐	☐
...om nieuwe plekken en dingen te ontdekken (8)	☐	☐	☐	☐	☐
...om mijn fysieke vaardigheden te gebruiken (bijv. wandelen/fietsen/skeeleren) (9)	☐	☐	☐	☐	☐
...omwille van andere vaardigheden (bijv. vogels kijken/vissen) (10)	☐	☐	☐	☐	☐

Page Break



overigedingen Zijn er nog andere zaken die u belangrijk vindt met betrekking tot het bezoeken van deze grensstreek?

End of Block: profilering

Start of Block: reflectie huidig bezoek

info De volgende vragen gaan over uw beleving tijdens uw huidige bezoek in zijn algemeenheid. Denkt u bij het invullen van de vragen dus alleen aan wat u tijdens uw huidige bezoek heeft beleefd; niet aan eerdere bezoeken.

Page Break



emoties In hoeverre heeft u de volgende gevoelens ervaren tijdens uw huidige bezoek?

	Helemaal niet (1)	Een beetje (2)	Gemiddeld (3)	Veel (4)	Extreem (5)
Positief (1)	☐	☐	☐	☐	☐
Negatief (2)	☐	☐	☐	☐	☐
Kalm (3)	☐	☐	☐	☐	☐
Opgewonden (4)	☐	☐	☐	☐	☐
Blij (5)	☐	☐	☐	☐	☐
Vrolijk (6)	☐	☐	☐	☐	☐
Tevreden (7)	☐	☐	☐	☐	☐
Positief verrast (8)	☐	☐	☐	☐	☐
Verdrietig (9)	☐	☐	☐	☐	☐
Boos (10)	☐	☐	☐	☐	☐
Bang (11)	☐	☐	☐	☐	☐

Page Break



geschiedenis/cultuur In hoeverre krijgt u iets mee van de geschiedenis en cultuur van de streek tijdens uw huidige bezoek?

- ☐ Helemaal niet (1)
- ☐ Een beetje (2)
- ☐ Gemiddeld (3)
- ☐ Veel (4)
- ☐ Extreem veel (5)
- ☐ Weet niet (6)

Page Break

stelling/huidigbezoek Wat is uw mening over de volgende stellingen?

	Helemaal oneens (1)	Oneens (2)	Niet eens, niet oneens (3)	Mee eens (4)	Helemaal mee eens (5)
Ik vind dat ik in deze grensstreek een bijzondere beleving (op het gebied van kunst/architectuur/design) heb ervaren. (1)	☐	☐	☐	☐	☐
Ik vind dat de inspiratiepunten een toegevoegde waarde voor mijn beleving hebben. (2)	☐	☐	☐	☐	☐
Ik vind dat de fietsroutes in de grensstreek een bijzondere beleving zijn. (3)	☐	☐	☐	☐	☐
Ik vind dat de wandelpunten in de grensstreek een bijzondere beleving zijn. (4)	☐	☐	☐	☐	☐
Ik vind de verdeling tussen recreatie en natuur op basis van mijn huidige bezoek goed. (5)	☐	☐	☐	☐	☐



experienceimpact In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen over uw huidige bezoek?

	Helemaal mee oneens (1)	Mee oneens (2)	Niet mee eens, niet mee oneens (3)	Mee eens (4)	Helemaal mee eens (5)
Mijn bezoek was anders dan normaal. (1)	☐	☐	☐	☐	☐
Mijn bezoek was iets nieuws en bijzonders. (2)	☐	☐	☐	☐	☐
Mijn bezoek raakte me emotioneel. (3)	☐	☐	☐	☐	☐
Ik leerde iets nieuws over mezelf, anderen of de wereld tijdens mijn bezoek. (4)	☐	☐	☐	☐	☐
Mijn bezoek veranderde iets in hoe ik denk of doe. (5)	☐	☐	☐	☐	☐



toegankelijkheid Hoe goed denkt u dat de volgende voorzieningen toegankelijk zijn voor mensen die gebruik moeten maken van een hulpmiddel (denk hierbij aan: een rolstoel, kinderwagen of rollator)?

	Ze er ont oeg an kel ijk (1)	Ont oeg an kel ijk (2)	Niet toeg an kel ijk/niet ont oeg an kel ijk (3)	Toeg an kel ijk (4)	Ze er toeg an kel ijk (5)	Weet niet (6)
Parkeerplaatsen (1)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Horeca (2)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Fiets- en wandelpaden (3)	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Page Break

hulpmiddel Maakt u gebruik van een hulpmiddel?

- ☐ Ja, een rolstoel (1)
- ☐ Ja, een kinderwagen (2)
- ☐ Ja, een rollator (3)
- ☐ Ja, een ander hulpmiddel, namelijk: (4) _____
- ☐ Nee (5)

End of Block: reflectie huidig bezoek

Start of Block: beoordeling

introtekst U heeft nu verschillende vragen beantwoord over uw bezoek. Graag zouden we u vragen om uw bezoek te beoordelen met cijfers.

Page Break



cijferbezoek Welk cijfer zou u geven aan de beleving van uw huidige bezoek, waarbij 10 het beste cijfer is?

☐ 0 (0)

☐ 1 (1)

☐ 2 (2)

☐ 3 (3)

☐ 4 (4)

☐ 5 (5)

☐ 6 (6)

☐ 7 (7)

☐ 8 (8)

☐ 9 (9)

☐ 10 (10)

Page Break



aanbevelen/NPS Hoe waarschijnlijk is het dat u een bezoek aan dit gebied zou aanbevelen aan vrienden of collega's?

☐ 0 (0)

☐ 1 (1)

☐ 2 (2)

☐ 3 (3)

☐ 4 (4)

☐ 5 (5)

☐ 6 (6)

☐ 7 (7)

☐ 8 (8)

☐ 9 (9)

☐ 10 (10)

Page Break



herbezoeken Hoe waarschijnlijk is het dat u dit gebied nog eens zou willen bezoeken?

- ☐ 0 (0)
- ☐ 1 (1)
- ☐ 2 (2)
- ☐ 3 (3)
- ☐ 4 (4)
- ☐ 5 (5)
- ☐ 6 (6)
- ☐ 7 (7)
- ☐ 8 (8)
- ☐ 9 (9)
- ☐ 10 (10)

Page Break

wensen Heeft u wensen, ideeën of verbeterpunten die dit gebied voor u aantrekkelijker zouden maken om te bezoeken, waardoor u het hoger zou beoordelen?

End of Block: beoordeling

Start of Block: demografische gegevens



introtrekst Tot slot zouden we graag wat vragen willen stellen over uzelf, zodat we een idee krijgen van wie in het algemeen deze vragenlijst invult.

Page Break



leeftijd Wat is uw leeftijd? Geef uw antwoord in cijfers.

Page Break

geslacht Wat is uw geslacht?

☐ Vrouw (1)

☐ Man (2)

☐ Non-binair (3)

☐ Anders, namelijk (4) _____

Page Break

werkpositie Wat voor werk doet u?

☐ Ik ben student (1)

☐ Ik werk voltijds (fulltime) (2)

☐ Ik werk deeltijds (parttime) (3)

☐ Ik ben werkloos en zoek werk (4)

☐ Ik ben werkloos en zoek geen werk (5)

☐ Ik ben met pensioen (6)

☐ Anders, namelijk (7) _____



opleidingsniveau Wat is uw hoogst voltooide opleidingsniveau?

- ☐ Geen formele opleiding (1)
- ☐ Lager onderwijs (basisonderwijs) (2)
- ☐ Middelbaar onderwijs (secundair onderwijs) (3)
- ☐ Voortgezet onderwijs (middelbaar beroepsonderwijs of vergelijkbaar) (4)
- ☐ Bacheloropleiding (HBO of WO-opleiding) (5)
- ☐ Masteropleiding (6)
- ☐ Doctoraat of andere postdoctorale opleiding (7)
- ☐ Anders, namelijk (8) _____



nationaliteit Wat is uw nationaliteit?

- ☐ Nederlands (1)
- ☐ Vlaams (2)
- ☐ Anders, namelijk (3) _____

Page Break

land In welk land woont u voornamelijk?

- ☐ Nederland (1)
- ☐ België (2)
- ☐ Anders (3) _____

Page Break

woonplaats Waar is uw voornamelijke woonplaats?

- ☐ Binnen een Nederlandse gemeente in deze grensstreek (Alpen-Chaam, Baarle-Nassau, Goirle en Tilburg) (1)
- ☐ Binnen een Vlaamse gemeente in deze grensstreek (Arendonk, Baarle-Hertog, Hoogstraten, Merksplas, Ravels en Turnhout) (2)
- ☐ Buiten deze grensstreek, namelijk: (3) _____

Page Break



postcode Wat is de postcode van waar u voornamelijk woont? Voer enkel de cijfers in.

End of Block: demografische gegevens

